

— Professor, Dr. phil. & jur. *H. Høffding* blev i November 1904 kreeret til Dr. scientiarum honoris causa ved Universitetet i Oxford.

— Professor, Dr. med. *C. J. Salomonsen* blev i Januar 1905 kreeret til Dr. scientiarum honoris causa ved Universitetet i Manchester.

VII. Universitetets videnskabelige Samlinger og Anstalter.

1. Universitetsbibliotheket 1904—1905.

(Overbibliothekar, Dr. S. Birket-Smith.)

Bibliotheket var i det akademiske Aar 1904—1905 aabent for Publikum i 267 Dage, baade for Udlaanets og for Læsesalens Vedkommende. Der udlaantes 22138 Bind (mod 18420 Laanebeviser), medens der i Læsesalen fremtoges 36578 Bind til 17745 Besøgende (deraf i Eftermiddagstimerne 4438 Bind til 5366 Besøgende). I det hele har der saaledes i Aarets Løb været fremtaget til Publikums Brug 58716 Bind.

Med Hensyn til Bibliothekets Benyttelse i de enkelte Maaneder stiller Forholdet sig, som det vil ses af følgende Oversigt:

Læsesalen om Formiddagen (Kl. 11—3).

	Dagenes Antal.	Besøgende.	Fremtagne Bind.
September.....	26	1293	3251
Oktober	26	1288	3085
November	25	1287	2962
December	20	973	2261
Januar	25	1096	2814
Februar.....	24	1145	2893
Marts.....	27	1281	3643
April	19	918	2342
Maj.....	26	1134	3157
Juni.....	22	862	2445
Juli	19	805	2333
August.....	8	297	954
	267	12379	32140

Læsesalen om Eftermiddagen (Kl. 5—8).

	Dagenes Antal.	Besøgende.	Fremtagne Bind.
September.....	26	527	421
Oktober.....	26	542	330
November	25	584	584
December	20	491	435
Januar.....	25	445	671
Februar.....	24	620	469
Marts.....	27	603	432
April	19	396	276
Maj	25	430	209
At overføre...	217	4638	3827

	Dagenes Antal.	Besøgende.	Fremtagne Bind.
Overført...	217	4638	3827
Juni	22	317	268
Juli	19	279	230
August.....	8	132	113
	266*)	5366	4438

Udlaanet.

	Dagenes Antal.	Laanebeviser.	Fremtagne Bind.
September.....	26	1742	2095
Oktober.....	26	1766	2124
November.....	25	1796	2092
December.....	20	1496	1760
Januar.....	25	1822	2353
Februar.....	24	1864	2251
Marts.....	27	1977	2306
April.....	19	1473	1749
Maj.....	26	1643	1983
Juni.....	22	1364	1623
Juli.....	19	929	1154
August.....	8	548	648
	267	18420	22138

— Bogsamlingen forøgedes i Aaret 1904—1905 paa sædvanlig Maade, dels gennem den befalede Aflevering af Dansk Litteratur, dels gennem Indkøb, Udvexling med fremmede Universiteter og andre lærde Institutioner, samt Gaver. Blandt de sidste kan særlig fremhæves: 1) En stor Mængde, mest lærde periodiske Skrifter, som det kgl. danske Videnskabernes Selskab afgav til Bibliotheket i dette Aar, som i saa mange tidligere. 2) 101 Bind, mest nyere theologisk Litteratur, skænket af afd. Professor i Plantefysiologi Rasmus Pedersens Efterladte. 3) 81 mindre Skrifter, mest til Hertugdømmernes nyere Historie, skænkede af det store kgl. Bibliothek. — Af Gaver til Haandskriftsamlingen kan fremhæves: 1) Nogle efterladte Papirer af Professor H. Brøchner, deriblandt hans Dagbøger for Aarene 1847, 1852 og 1853, samt hans „Erindringer om Søren Kierkegaard;“ skænkede af Dr. Alfred Thomsen. 2) En Pakke Stamtavler og Optegnelser, særlig vedrørende Slægterne de Coninck og Reiersen, fundne i afd. Kaptejn Ch. P. F. J. de Coninck's Bo; skænkede af Cand. jur. A. H. Wilhjelm.

Desuden modtog Bibliotheket Gaver fra følgende Institutioner, Redaktioner og enkelte Personer:

Kultusministeriet, Udenrigsministeriet, det store kgl. Bibliothek, Kommissionen for Havundersøgelser, Danish Regional Bureau for the International Catalogue of Scientific Literature, Kommissionen for den Arnamagnæanske Stiftelse, det kgl. nordiske Oldskriftselskab, Zoologisk Museum, Patentkommissionen, Naturhistorisk Forening, Udvalget for Folkeoplysnings Fremme, Theologisk Læseselskab, Redaktionen af „Nordisk Tidsskrift for

*) Store Bededags Aften var Bibliotheket som sædvanlig lukket.

Filologi“, Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag, det norske Kirke-
 departement, det kgl. norske Videnskabers Selskab i Trondhjem, Videnskabs-
 Selskabet i Christiania, Fridtjof Nansens Fond, den norske historiske
 Kildeskrikkommission, det statistiske Centralbureau i Christiania, Univer-
 sitetsbibliotheket i Christiania, Bergens Museum, det kgl. Bibliothek i
 Stockholm, Universitetsbibliotheket i Upsala, kgl. Vetenskaps-Societeten i
 Upsala, det meteorologiske Institut ved Upsala Universitet, det kgl. Bibli-
 othek i Berlin, Fraenckelsche Stiftung i Breslau, Stadtbibliotheket i Hamburg,
 Historischer Verein für Niedersachsen, Verein für meklenburgische Geschichte
 und Altertumskunde, Universitetsbibliotheket i Wien, Kaiserl. Akademie
 der Wissenschaften in Wien, Société des naturalistes Luxembourgeois
 (Fauna), l’Observatoire royal de Belgique, l’Universit   libre de Bruxelles,
 Clinical Society of London, Pathological Society of London, India Office
 (London), the Middlesex Hospital, the Bodleian Library (Oxford), Univer-
 sitetet i Edinburgh, Ministère de l’instruction publique (Paris), Univer-
 sitetet i Grenoble, Musée d’histoire naturelle i Marseille, Société des
 sciences physiques et naturelles de Bordeaux, det offentlige Bibliothek i
 Genève, det italienske Undervisningsministerium, l’Académie imp. des
 sciences de St. Pétersbourg, die Naturforscher-Gesellschaft bei der Uni-
 versit  t Jurjew, det finske Litteraturselskab, Redaktionen af „Juridiska
 Meddelanden“ (Helsingfors), Universitetet i Jassy, the Superintendent of
 Government Printing (Calcutta), the Superintendent of the Government
 Press (Madras), die medicinische Fakultät der japan. Universität zu Tokio,
 the Geological Survey of Canada, the Royal Society of Canada, the De-
 partment of the Interior (Washington), the Smithsonian Institution, the
 Surgeon General, U. S. Army, the Universities of Pennsylvania, Missouri,
 Nebraska, Michigan, Iowa, Colorado, Cornell University, Columbia Uni-
 versity, Princeton University, Harvard University, the Jefferson Physical
 Laboratory of Harvard University, the Carnegie Institution, the Ayer
 Clinical Laboratory (Pennsylvania), Franklin and Marshall College (Lan-
 caster, Pa., U. S. A.), the University Club (New York), U. S. National
 Museum (Washington), the Association of American Physicians, the
 American Mathematical Society, the California Academy of Sciences, the
 John Hopkins Press (Baltimore), the Crescent Club (Baltimore), the Public
 Library of the City of Boston, the Newberry Library (Chicago), the John
 Crerars Library, the Library of Congress, Universidad Central de Vene-
 zuela, Nationalbibliotheket i Buenos Aires, Direkt  ren for la Oficina
 demogr  fica nacional Argentina, Universitetet i Adelaide (Sydaustralien),
 the Trustees of the Public Library, Museums and National Gallery of
 Victoria.

Hr. Al. V. Badine (Washington), Hr. C. F. Beck (Basel), Overl  ge,
 Prof. Rud. Bergh, Hr. Poul Bjerge (Askov), Dr. A. A. Bj  rnbo, Forlags-
 boghandler, Cand. med. Th. C. Branner, Korpsl  ge Kr. Carøe, Hr. John
 Coutts (London), Pastor Hans Dahl, Fuldmægtig Utke Damm, Gehejme-
 konferensraad, Dr. jur. Deuntzer, Direktør Doberek (Hongkong), Pastor
 Duckert (Moss), Dr. Edebohls (New York), Oberstløjtnant H. K. Eggers
 (Lübeck), Hr. Catharinus Elling (Christiania), Hr. Ditlev M. Frederiksen

(Chicago), Professor N. C. Frederiksen, Dr. Aage Friis, Dr. H. Fritsche (Riga), Universitetsboghandler Gad, Lady Geddes (Old Aberdeen), Pastor V. Geisler (Friedenau), Underbibliothekar Gjellerup, Professor, Dr. Goppelsroeder (Basel), Redaktør Angelo Haase, Boghandler E. Hagerup, Bibliotheksassistent A. Halling, afd. Læge Oscar Hansens Bo, Cand. theol. Knud Heiberg, Cand. jur. Paul Hennings, Hr. Ejnar Hertzprung, Hr. Aug. Hjelt (Helsingfors), Højesteretsadvokat, Dr. jur. A. Hindenburg, Cand. mag. A. Høyer, Prof. theol. J. C. Jacobsen, Hr. Charles Janet (Voisinlieu), Kontorchef A. L. O. Jensen, Bibliothekar, Dr. Kr. Kålund, Hr. Kiseljak (Fiume), Universitetsstipendiat H. Koht (Christiania), Bibliotheksassistent Alfred Krarup, Student P. F. Lange, Underbibliothekar, Dr. Sofus Larsen, Docent, Dr. Edv. Lehmann, Hr. E. V. Lieutaud (Vologne, Basses-Alpes), Hr. J. Ljungh (Helsingborg), Dr. M. Mackeprang, Retsformand Madvig, Prof., Dr. jur. Matzen, Hr. E. Merck (Darmstadt), Bibliothekar Raphael Meyer, Dr. med. Mygge, afd. Pastor C. D. Møllers Bo, Professor Vilh. Møllers Enke, Arkitekt Chr. Nielsen, Docent Dr. A. Olrik, Kriminalretsassessor Axel Petersen, Pastor Qvistgaard, Ingeniør Rosenstand-Wøldike, Professor E. Rostrup, Prof., Dr. theol. C. H. Scharling, Dr. O. Siesbye, Professor D. Simonsen, Generalauditør H. C. Steffensen, Hr. Th. Stevens (London), Kancelliraad F. Thomassen, Hr. J. Timewell (London), Senator N. Troinitzky (St. Petersburg), Hr. Adair Welcker (S. Francisco), Dr. Wesenberg-Lund, Professor de Vreese (Gent), Direktør A. Zolotareff (St. Petersburg).

— Af andre Bibliotheket vedkommende Forhold og Sager kan fremhæves følgende:

Ved Skrivelse af 26de August 1904 meddelte Konsistorium mig, at den k. russiske Gesandt i Kjøbenhavn ønskede at erfare, om der mellem de russiske Universiteter og Universitetet i Kjøbenhavn maatte kunne oprettes en Udveksling af „Theses og videnskabelige Afhandlinger, der indsendtes for at opnaa akademiske Grader“. Jeg gjorde i den Anledning opmærksom paa — ved Skrivelse af 3die September —, at en saadan Udveksling allerede længe havde fundet Sted mellem vort Universitet og Universiteterne i Jurjew (Dorpat), Kasan og Helsingfors. Om der nu var nogen særlig Grund til at træde i Udvekslingsforbindelse med andre Universiteter, ansaa jeg for tvivlsomt. Det maatte bl. a. bero paa, hvad disse kunde give til Gjengjæld for vore akademiske Skrifter. Hvis de kun havde Disputatser at give, vilde jeg ikke være henrykt ved en Udveksling. Dels skreves nemlig disse Disputatser nu saa godt som altid paa russisk og vilde derfor være utilgængelige for de allerfleste, og dels modtog vi i Forvejen saadanne Masser af udenlandske Disputatser, at det snart vilde være umuligt at skaffe Plads til dem. Men under alle Omstændigheder kunde der ikke være Tale om at træde i Udvekslingsforbindelse med *alle* de russiske Universiteter (der er 9 ialt), da jeg endnu kun kunde disponere over 4 Exemplarer af de danske Disputatser, og i det mindste 2 af disse vel helst maatte holdes tilbage til anden Anvendelse. De Universiteter, man nærmest maatte tænke paa, var vel det i Moskva og det i St. Petersburg. Men hvor vidt man skulde træde i

Forbindelse med begge disse eller kun med det ene eller med slet intet af dem, vilde jeg helst overlade til Konsistorium selv at afgjøre. — Ved Skrivelse af 29de September meddelte Konsistorium mig, at det havde fundet det ønskeligt, at der „indledes Udvekslingsforbindelse af Disputater og andre akademiske Skrifter mellem Universitetet i Kjøbenhavn og Universiteterne i Moskva og i St. Petersburg“.

— Efter at Konsistorium i Anledning af Ministeriets, i forrige Aarsberetning omtalte Skrivelse af 23de August 1904 havde meddelt Ministeriet, at den akademiske Lærerforsamling maatte anse det for uomgængelig nødvendigt, at Universitetsbibliotheket bevaredes som selvstændig Institution og udvikledes væsentlig efter de samme Grundsætninger som hidtil, tilskrev Ministeriet atter Konsistorium under 15de December, at „da man har Grund til at antage, at Planen til en Udvidelse af Universitetsbibliothekets Bygning vil være lettere gennemførlig, saafremt Bibliotheket kunde afgive noget af det, der i Øjeblikket findes i Bibliotheket, anmodes Konsistorium om at tage under fornyet Overvejelse, om ikke enkelte Grupper af Sager, som f. Ex. de kjøbenhavnske Dagblade eller deslige, kunde afleveres fra Universitetsbibliotheket til det store kgl. Bibliothek, naar dettes nye Bygning er taget i Brug“. I min i den Anledning under 19de December afgivne Erklæring udtalte jeg følgende:

Det i Ministeriets Skrivelse rejste Spørgsmaal falder, som Konsistorium vil bemærke, meget nær sammen med det, som indeholdtes i Slutningen af det andet Led af Ministeriets Skrivelse til Konsistorium af 23de August d. A. og er derfor ogsaa tildels allerede bleven besvaret i min Skrivelse til Konsistorium af 31te August, ligesom iøvrigt af Konsistorium selv i Skrivelse til Ministeriet af 10de November (se „Aktstykker vedrørende projekteret Udvidelse af Universitetsbibliotheket m. m. S. 16—17 og 24). Der kunde jo nemlig i Virkeligheden, som det ogsaa hedder i Ministeriets Skrivelse af 23de August, kun være Tale om en Udskillelse og Afgivelse af saadanne Bøger, som „ikke længere havde Betydning for Universitetsstudierne“. Men baade Konsistorium og jeg har jo meget bestemt udtalt, at det er saare vanskeligt at afgjøre, om noget, der i Øjeblikket synes at have mindre Betydning, ikke kan faa Betydning i Fremtiden, og særlig vanskeligt vilde det da blive at finde en større, sammenhængende Gruppe af Værker, som uden meget store Betæneligheder kunde udskilles. Ministeriets Skrivelse peger selv hen paa en saadan formentlig Gruppe, nemlig de kjøbenhavnske Dagblade. Men nu er Forholdet i Virkeligheden det, at af al den Litteratur, Bibliotheket indeholder, er der maaske ingen, der saa stærkt og saa vedholdende benyttes som netop disse Blade. Baade det indenbys og det udenbys Publikum søger og finder her stadig Meddelelser og Kjendsgjerninger, som ere af den største praktiske Betydning for det, og naar Bladene blive noget ældre, ere de som bekjendt uvurderlige Kilder til Tidshistorien. Hvis disse Blade altsaa afgaves til det store kgl. Bibliothek, vilde det medføre et ganske overordentligt Savn for Universitetsbibliothekets Publikum, og for det kgl. Bibliothek vilde det næppe være nogen Glæde at modtage dem, eftersom Bibliotheket har alle Bladene i Forvejen. Men først og

fremmest maatte dog Hensynet til den danske Litteraturs Bevaring — et Hensyn, som allerede stærkt er fremdraget baade i Konsistoriums og min egen tidligere Skrivelse — tale bestemt imod en Overflytning af Universitetsbibliothekets københavnske Aviser til det kgl. Bibliothek. Thi medens dog en Del andre Værker, hvis der overgik det sidstnævnte Bibliothek en Ulykke, kunde bringes til Veje igjen, vilde Tabet af Dagbladene være uerstatteligt, idet disse overhovedet kun opbevares i de offentlige Bibliotheker.

Men skjønt jeg saaledes ganske maa se bort fra Afgivelse af de københavnske Dagblade, har den ministerielle Skrivelser Antydning af, at en Udskillelse af noget af Universitetsbibliothekets Indhold vilde lette Gjennemførelsen af Bygningsplanen, selvfølgelig maattet gjøre et stærkt Indtryk paa mig, der i saa høj Grad er interesseret i denne Plan, og har bragt mig til atter og atter at overveje, hvorledes det skulde være mig muligt paa bedste Maade at imødekomme Ministeriets Ønske. Og jeg er da bleven staaende ved følgende. Bibliotheket modtog for mange Aar siden (i 1856) en betydelig Samling af udenlandske, særlig tyske Prædikener. Disse have i al den Tid, jeg har været ved Bibliotheket, henstaaet saa godt som urørte, og de høre ganske vist heller ikke til Bibliothekets værdifuldeste Bestanddele. Jeg selv skulde være meget villig til at afgive disse Prædikener til det kgl. Bibliothek, eller — hvis dette ikke bryder sig om at faa dem — til en hvilken som helst anden Institution, men naturligvis maa den endelige Afgjørelse i saa Henseende overlades Konsistorium. Desuden har Bibliotheket en stor Samling af de nordamerikanske Forenede Staters Kongresforhandlinger (mellem 11 og 1200 Bind), som for lang Tid siden skænkedes Bibliotheket af den herværende amerikanske Legation, men som aldrig blev fortsat og derfor heller ikke er af synderlig Værdi for Bibliotheket. Ligeledes ejer Bibliotheket en Række Bind af de svenske Kammerforhandlinger, en meget stor Samling (692 Bd.), af de norske Storthingsforhandlinger og henved 200 Bind af franske Patentskrifter. Ingen af disse Samlinger er dog ført ned til de sidste Aar, og jeg skulde ikke have noget imod at afgive dem. Dog er herved at mærke, at det store kgl. Bibliothek, saa vidt jeg véd, ejer baade Kongresforhandlingerne og Storthingsforhandlingerne fuldstændigt, og jeg tvivler derfor meget om, at det vilde sætte Pris paa at modtage vort Exemplar. Men maaske kunde dette da finde anden Anvendelse. Naar jeg endnu tilføjer, at Universitetsbibliotheket har en ikke ubetydelig Samling Dubletter, hvoriblandt dog en Del daarlige og defekte Exemplarer, som det hellere end gjerne giver Afkald paa, tror jeg at have nævnet alt, hvad jeg med nogenlunde frelst Samvittighed kunde give mit Minde til at udskille af Bibliotheket.

Jeg kan dog ikke slutte uden at gjøre opmærksom paa, at medens en Udskillelse af visse Bestanddele af Universitetsbibliotheket kunde være blevet et endog bydende Krav, hvis Bibliotheket vedblivende skulde have været nødt til at nøjes med det hidtidige utilstrækkelige Lokale, vil Bibliotheket, hvis det virkelig faar en Tilbygning, ikke føle nogen Trang til en Udskillelse, da den nye Bygning jo med Lethed vil kunne optage ikke

blot det nuværende Overskud (om jeg saa maa sige) af Bogsamlingen, men uendelig meget mere.

Senere var der ikke Tale om Afgivelse af nogen Del af Bogsamlingen, og en Lov om Opførelse af en Tilbygning til Bibliotheket i Universitetsgaarden og om en Fornyelse af Bibliothekets Varmeapparat vedtoges i Rigsdagssamlingen 1904—1905 og stadfæstedes af H. M. Kongen den 14de April 1905. Opførelsen overdroges af Universitetet til kgl. Bygningsinspektør M. Borch, og i Løbet af Sommeren kom man allerede godt i Gang med Arbejdet. Samtidig udførtes i Bibliothekets Hovedbygning nogle Arbejder, hvortil Midlerne ligeledes vare bevilgede i den sidste Rigsdagssamling, idet der nemlig mellem Gallerierne i Bogsalen anbragtes 3 Jernbroer (en længe savnet Foranstaltning), medens der i Forbygningen indrettedes et Vandkloset.

— Under 6te Maj tilskrev jeg Konsistorium saaledes:

Det vil næppe overraske Konsistorium at høre, at Indflytningen i den Tilbygning til Bibliotheket, som nu skal opføres, vil medføre forskellige, aarlig gjenkommende Udgifter, som nødvendiggjøre en Forhøjelse af Bibliothekets Annuum. Da Bygningen efter Arkitekt Borchs Mening allerede vil kunne tages i Brug i Slutningen af næste Aar, maa de fornødne Pengemidler søges bevilgede paa Finansloven for 1906—1907, og jeg kan saaledes ikke opsætte at bringe Sagen frem. Men iøvrigt maa ogsaa af andre og ikke mindre vægtige Grunde en Forhøjelse af Bibliothekets Annuum anses for nødvendig, og først og fremmest skal jeg nævne, at de Pengemidler, hvorover jeg kan raade til Anskaffelse af Bøger, ikke længere kunne anses for tilstrækkelige, hvis jeg vedvarende skal kunne bestyre det mig betroede Embede paa nogenlunde fyldestgjørende Maade.

Bibliothekets nuværende Aarsbudget er paa ca. 17 800 Kr., heri dog ikke medregnet Personalets Lønninger og hvad der medgaar til det ekstraordinære Katalogarbejde og til Bygningens Vedligeholdelse. Af disse 17 800 Kr. er dog lidt over 5 800 Kr. dels Renter af Legater, dels Tilskud fra det Classenske Fideikommiss og den polytekniske Lærestanstalt, og disse Penge have alle deres særlige Bestemmelse, idet de skulle bruges til Anskaffelse (og delvis til Indbinding) af Bøger i ganske bestemte Fag, for den overvejende Del naturvidenskabelige, matematiske og tekniske. Det Tilskud, der ydes til Bibliotheket af Universitetet selv, er altsaa kun ca. 12 000 Kr. Men af denne i og for sig ikke store Sum er det kun en mindre Del, der kan anvendes til Indkjøb af Bøger, idet der af den, foruden et meget betydeligt Beløb til Indbinding, skal afholdes alle Udgifter til Belysning, Opvarming, Rengjøring, Porto, Telefon, Tryksager, forskellige Haandværksarbejder, Kontorartikler m. m. For at give en tydelig Forestilling om, til hvilket Beløb alle disse Udgifter naa op, skal jeg meddele, at i Finansaaret 1904—1905, som var et ganske normalt Aar og i alt væsentligt som de foregaaende, udgaves der paa den nævnte, saakaldte *almindelige Konto* til Indbinding 5 600 Kr. 60 Øre,*) til Brændsel

*) Man vil vistnok finde, at dette er en meget betydelig Sum i Forhold til det hele Beløbs Størrelse, og dog maa enhver, der kjender Bibliothekets Indbindingsmaade, indrømme, at jeg paa dette Punkt anvender den størst mulige Sparsomhed, for

744 Kr., til Belysning 391 Kr. 94 Øre, og til de øvrige Udgifter, blandt hvilke Porto af Forsendelser (særlig Disputatser) til Udlandet samt Korrespondance med Bogtrykkere i Indlandet spiller en stor Rolle, henimod 1500 Kr., saa at der til det egentlige Bogindkjøb kun blev tilbage af den hele Sum paa ca. 12000 Kr. et Beløb af lidt over 3900 Kr. At dette Beløb er utilstrækkeligt for Bibliothekets Behov, vil man forstaa, naar man erfarer, at for det skal anskaffes *alt*, hvad der hører under saa store Fag som Medicin, Theologi (fraregnet det gamle Testamentes), Nationaløkonomi, Filosofi med Moral og Æsthetik, Pædagogik, Litteraturhistorie og nyere Sprogs Litteratur m. m., og *næsten* alt, hvad der hører under Fagene Historie og Retsvidenskab, idet der til Anskaffelse af historiske Værker kun haves et lille Legat paa 200 Kr., og til Retsvidenskab et paa 150 Kr. (baade til Bøger og Indbinding). Dertil kommer endnu, at selv ved de Fag, der maa siges at være bedst stillede (jeg tænker nærmest paa de naturvidenskabelige), fordi der til deres Anskaffelse haves dels ret rundelige Legater, dels Tilskud fra den polytekniske Læreanstalt og det Classenske Fideikommiss, har Litteraturens stadige Væxt og tiltagende Dyrhed medført, at ikke engang de for *dem* særlig bestemte Pengemidler strække til, men maa suppleres fra den almindelige Konto. Resultatet maa da nødvendigvis blive, at der ved Bogkjøbet i det hele paa Grund af Midlernes Knaphed vanskelig kan gennemføres nogen bestemt Plan, og at der i mange Fag maa blive store Huller. Der er overalt Værker, som det baade for Universitetslærernes og de Studerendes Skyld vilde være af Betydning at have i Bibliotheket, men som jeg af Mangel paa Penge ikke kan anskaffe. Undertiden køber saa ganske vist det kgl. Bibliothek dem, men det kan naturligvis ikke altid ske, og det er i hvert Fald beklageligt, at de ikke komme dér, hvor de vistnok savnes mest.

Under disse Omstændigheder vil Konsistorium da sikkert finde det naturligt, at jeg søger en forhøjet Bevilling til Bogindkjøb (med dertil hørende Indbinding)*), og jeg mener, at denne ikke godt kan være mindre end paa 4000 Kr., hvis jeg virkelig skal kunne fyldestgjøre de mest paa-trængende Krav. At det ikke er nogen overdreven Fordring jeg hermed stiller, vil kunne skjønnes ved en Sammenligning med Forholdene ved Universitetsbibliotheker i Udlandet. Jeg skal dog ikke her dvæle ved de efter min Mening meget rundelige Budgetter for de tyske Universitets-

---

ikke at tale om, at jeg saa vidt muligt køber Bøger paa fremmede Sprog i indbunden Stand, fordi Indbindingen er billigere i Udlandet end her. Men Forklaringen ligger dels i, at det ikke er alle for Legatpenge indkjøbte Bøger, som man har Lov til at indbinde paa Legaternes Regning, og dels i, at Bibliotheket har en stadig og meget betydelig Udgift til Indbinding af en Mængde Værker (tildels i stor Format og med Tavler), som ikke købes, men skænkes Bibliotheket af det kgl. danske Videnskabernes Selskab. Ogsaa den nye Lov om Tryksagers Aflevering til Bibliothekerne har, idet den medfører Modtagelsen af Tusinder af Smaatryk, som tidligere ikke afgaves til Universitetsbibliotheket, i høj Grad forøget dettes Indbindings-Udgifter.

*) At dette først sker nu, har væsentlig sin Grund i den Usikkerhed, der i de senere Aar har hersket med Hensyn til Bibliothekets Fremtid, men som nu heldigvis synes fjernet.

bibliotheker, fordi Sammenligningen noget vanskeliggjøres derved, at der ikke ved disse saaledes som ved vort Bibliothek finder eller kan finde Pligtaflevering Sted af *hele* den nationale Litteratur. Men lad os f. Ex. se paa Forholdene ved de os saa nærliggende Universitetsbibliotheker i Lund og Upsala. Begge disse modtage ligesom Kjøbenhavns Universitetsbibliothek gratis Exemplarer af hele den indenfor Landets Grænser trykte Litteratur. Og ganske vist ere de nævnte Bibliotheker de eneste større offentlige Bogsamlinger hver i sin By og have ikke som vort Bibliothek et endnu større ved Siden af sig. Men denne Forskel udjævnes for en Del derved, at der mellem de svenske offentlige Bibliotheker, paa Grund af den dem tilstaaede Portofrihed, finder en saa let Udvexling af Bøger Sted, at de to Universitetsbibliotheker næppe i højere Grad end vort eget behøve ved Bogindkjøb at tage væsentlig andre Hensyn end til Universitetsinteresserne. Ikke desto mindre, og skjønt Benyttelsen af disse Bibliotheker, og navnlig af det i Lund, er betydelig mindre end hos os, har Upsala Bibliotheket et aarligt Budget paa over 28000 Kr. (foruden Lønninger) og Lunds Bibliothek et aarligt Budget paa henimod 28000 Kr. (ligeledes foruden Lønninger), og af disse Beløb har i de senere Aar Upsala Bibliotheket kunnet anvende ca. 16000 Kr. aarlig til Bogkjøb, medens Lunds Bibliothek endog i Aaret 1903 har kunnet anvende 20000 Kr. til samme Øjemed*). Det vilde dog være urigtigt i denne Sammenhæng ikke at nævne, at foruden de Bøger, som Kjøbenhavns Universitetsbibliothek køber, erhverver det ogsaa en Del ved Gave, og særlig maa det fremhæves, at det kgl. danske Videnskabernes Selskab Aar efter Aar skænker det største Delen af de ofte meget værdifulde Skrifter, som Selskabet selv kommer i Besiddelse af ved Udvexling med fremmede lærde Selskaber og Institutioner. Men selv om man vilde lægge disse Skrifters Handelsværdi til det Pengebeløb, vort Bibliothek kan raade over, vilde man dog ikke tilnærmelsesvis naa op til de Summer, som de to svenske Bibliotheker kunne anvende til Bogkjøb, for ikke at tale om, baade at disse sidste naturligvis ogsaa faa mange Bøger forærende, og at en offentlig Institutions Virksomhed ikke altfor meget kan eller bør baseres paa Gaver af privat Natur, der kunne ophøre naarsomhelst.

Idet jeg nu gaar over til at omtale de andre Forhold ved Bibliotheket, som efter min Overbevisning nødvendiggjøre en Forhøjelse af Bibliothekets Annum i den nærmeste Fremtid, skal jeg først fremhæve Utilstrækkeligheden af Bibliothekets nuværende Personale. Det er en Kjendsgjerning, at ikke blot Benyttelsen af Bibliotheket i en Række af Aar stadig er tiltaget, men at ogsaa Arbejdsstoffet i meget betydelig Grad er blevet forøget ved den nye Lov om Aflevering af danske Tryksager. Denne Lov bringer nemlig, som før antydet, Bibliotheket aarlig en overordentlig stor Mængde Litteratur, som ikke tidligere er bleven afleveret, for-

*) Jeg tager disse Oplysninger om de svenske Bibliotheker fra en Afhandling af Vice-Bibliothekar i Upsala, Dr. Aksel Andersson: „The Research Libraries of Sweden“, som er trykt i Proceedings of the American Library Association 1904, og i Library Journal Vol. 29. Iøvrigt er det mig bekendt, at i det mindste Upsala Universitetsbibliothek selv anser sit Annum for utilstrækkeligt.

uden utallige Billeder, Kort og Musikalier, og til at gjennemgaa, ordne og katalogisere disse Masser forslaar Personalet allerede nu ikke længere. Men meget værre bliver det naturligvis, naar den nye Tilbygning bliver taget i Brug, fordi herved et stort Areal kommer til, som skal befærdes mangfoldige Gange om Dagen; og hvis, som det er mit Haab, Bibliotheket faar flere Penge at købe Bøger for, bliver Arbejdsstoffet jo atter betydelig forøget. Det er utvivlsomt, at hvis jeg under disse Forhold skulde nøjes med de Arbejdskræfter, jeg for Tiden har til min Raadighed, vilde Resultatet blive, ikke blot at den daglige Expedition vilde blive betydelig forsinket, men ogsaa at alt Ordnings- og Katalogarbejde, som er et Bibliotheks egentlige Grundpiller, vilde blive hæmmet i en Grad, der kunde blive skæbnesvanger for hele Bibliothekets Virksomhed*). Og jeg maa derfor indtrængende anmode Konsistorium om at skaffe mig en forøget Medhjælp, som jeg har tænkt mig bestaaende i Ansættelsen af 2 nye Assistentter, af hvilke da den ene skulde have stadigt Ophold i den nye Bygning og særlig forestaa Fremtagelsen af de Bøger, som faa Plads i denne, medens den anden skulde anbringes i Læsesalen for at deltage i Katalogiseringen. Det vilde ogsaa af den Grund være af Vigtighed at faa en Assistent til paa det sidstnævnte Sted, fordi de i de sidste Aar stadig forekommende Tyverier paa Læsesalen have overbevist mig om Nødvendigheden af her — ligesom Tilfældet er paa det kgl. Bibliothek — at have en Mand, som stadig var til Stede, og som kunde føre en virkelig Kontrol baade med det besøgende Publikum og med de benyttede Bøger. Dette har hidtil ikke kunnet finde Sted, da Assistentterne paa Læsesalen hidtil alle have maattet deltage i Expeditionen og derfor stadig maa gaa ud og ind, saa at Salen ofte er uden noget som helst Tilsyn.

Den Lønning, der vilde udkræves til de 2 Assistentter, maatte efter min Mening være lig den, som den yngste af de hidtilværende Assistentter i Formiddagstimerne oppebærer, nemlig 1500 Kr. om Aaret for hver, eller ialt 3000 Kr. Men hermed ere vi endnu ikke til Ende med de paakrævede nye Udgifter. Som Konsistorium vil have set af Planerne til Tilbygningen, vil Forbindelsesgangen mellem denne og den nuværende Bibliotheksbygning berøve 4 Rum i den sidste saa godt som alt Lys, saa at det vil blive nødvendigt hele Aaret igjennem at oplyse disse Rum, og maaske endda et Par af de tilstødende, med elektrisk Lys. Ogsaa til Driften af 2 Elevatorer, som skulde anbringes i Tilbygningen, vil der blive forbrugt en Del Elektricitet. Og endelig vil det nye Varmeapparat kræve en betydelig større Mængde Brændsel end det gamle, fordi det, foruden at opvarme den nuværende Bygning paa en langt fuldstændigere Maade, end det hidtil har kunnet ske, jo ogsaa skal opvarme hele Tilbygningen. Hvor stor en Udgift disse forskellige Poster ville medføre, kan vel ikke i Øjeblikket angives med fuldstændig Nøjagtighed. Dog have de Ingeni-

*) Jeg maa ogsaa her minde om, at foruden det for alle Bibliotheker fælles, daglige Arbejde, har vort Bibliotheks Personale, eller dog en Del af det, stadig et extraordinært og meget vanskeligt Arbejde i Ordningen af den nye systematiske Katalog, som endnu i en Aarrække vil lægge Beslag paa en stor Del baade af min og mine Medarbejdes Tid.

ører, som have indsendt Overslag til Arkitekt Borch over de paagjældende Anlæg, udregnet, at Varmeapparatet vil udkræve aarlig omtrent 3000 Centner Kul á 1 Kr. Centneret, og at Elektriciteten til de nye Lamper og til Drift af Elevatorerne vil koste henved 900 Kr. om Aaret. Med Fradrag af, hvad Bibliotheket nu gjennemsnitlig udgiver om Aaret til Kokes (men ikke til Brænde, som ikke er medtaget i ovenanførte Beregning), nemlig ca. 620 Kr., Gjennemsnitsprisen for de 3 sidste Aar, vilde det hele altsaa blive en Merudgift paa henved 3280 Kr., eller for at afrunde Tallet: 3200 Kr. Men hertil maatte endnu føjes en mindre Sum for Renholdelse og overhovedet Tilsyn med den nye Bygning. Renholdelsen af den hidtidige Bibliotheksbygning, hvorfor der nu betaales det ene af Bibliothekets Bude extra 180 Kr. om Aaret, lægger saa meget Beslag paa hans og hans Husstands Kræfter, at det vilde være ubilligt uden noget særligt Vederlag ogsaa at paalægge ham Renholdelsen af Tilbygningen, men desuden burde der billigvis ogsaa beregnes ham noget for det ikke ubetydelige Arbejde, der vil være forbundet med den daglige Aabning og Lukning af de mange Jernskodder og Trækruder i Bygningen, med Rensning af Vandklosettet m. m. Jeg ansætter det hele til 200 Kr. om Aaret, og jeg ønsker, at dette Beløb maa blive lagt til Bibliothekets almindelige Assistancesum, saa at Pengene udbetaales Budet som et Honorar, der kan bortfalde, naar mulig en anden Ordning træffes. Jeg kan nemlig ikke skjule, at jeg vilde foretrække, at der blev ansat et helt nyt Bud i den nye Bygning, hvilket Bud da tillige kunde være behjælpelig ved Fremtagelsen af de dér opstillede Bøger og Aviser. Imidlertid skal jeg ikke for Tiden stille noget Forslag i saa Henseende, men vil først afvente, hvorledes Sagerne ville udvikle sig.

Resultatet af alt det foregaaende er da, at jeg tillader mig at foreslaa:
 Til Ansættelse af 2 nye Assistenten en Forhøjelse af Bibliothekets Lønningskonto med ..... 3000 Kr.
 Til Bogkjøb og Indbinding, til Brændsel og Elektricitet, samt til Extrahonorar for Bibliotheksbudet en Forhøjelse af Bibliothekets almindelige Konto med ..... 7400 Kr.

Jeg bemærker dog, at da den ene af de 2 Assistenten tænkes anbragt i den nye Bygning, vil hans Lønning først være at beregne fra den Tid af, da denne Bygning tages i Brug, hvorom jeg skal gjøre nærmere Indberetning. Det samme gjælder om de for Budet beregnede 200 Kr., af hvilke kun en Del antages at kunne komme til Anvendelse i Finanaaret 1906—1907.

Og hermed tillader jeg mig at anbefale denne for Bibliotheket saa overmaade vigtige Sag til Konsistoriums Velvillie og virksomme Understøttelse.

— Arbejdet ved de nye Kataloger fremmedes i det forløbne Aar paa sædvanlig Maade, og en Indberetning derom (for Finansaaret 1904—1905) indsendtes den 3die Maj 1905 til Ministeriet. Til den alfabetiske Katalog blev der af Cand. mag. Bartholin skrevet 3594 Sedler, tilhørende Afdelingerne Krystallografi, teknisk Mekanik og Maskinlære, Kemi, almindelig Naturhistorie. Desuden skrev Kandidat Bartholin i selve Biblio-

thekstiden 574 Sedler til Fagkatalogen, hørende til forskellige Afdelinger. — Udenfor Bibliothekstiden indførte han i Fagkatalogen 5847 Titler. Ordningen af Fagkatalogen udførtes af Assistenterne A. Halling og B. Erichsen samt mig selv. De Afdelinger, der gjordes færdige, vare: franske Forfattere og fransk Folkelitteratur; germanske Sprog i Almindelighed, Østgermansk og Vestgermansk indtil engelsk Grammatik i Almindelighed; fremmed Biografi, Bogstaverne O til Z; Fysik til mekanisk Fysik inkl.

Paa Finansloven for Finansaaret 1905—1906 bevilgedes — i Henhold til min derom gjorte Ansøgning — 1900 Kr. som første Del af en 5-aarig Bevilling paa 1900 Kr. aarlig til Katalogarbejdet.

— Under 2den Maj 1905 tilstod Ministeriet Underbibliothekar, Dr. S. Larsen en Rejseunderstøttelse paa 400 Kr., for at han i Anledning af Opførelsen af Tilbygningen til Bibliotheket kunde gjøre sig bekendt med de Foranstaltninger, der i Nordtysklands bedst indrettede Bibliotheker var trufne med Hensyn til Inventariets Indretning og Opstilling. Det havde naturligvis nærmest paahvilet mig selv at foretage denne Rejse, men min daværende skrøbelige Helbredstilstand forbød mig det. I Midten af Juli Maaned maatte jeg underkaste mig en Operation, og senere blev jeg angrebet af forskellige Sygdomme, saa at jeg først i Begyndelsen af November kunde gjenoptage mit daglige Arbejde paa Bibliotheket. I hele denne Tid ydede Underbibliothekar, Dr. Larsen, med hvem jeg næsten daglig konfererede om Bibliothekets Sager, mig den utrætteligste og virksomste Bistand.

2. Den botaniske Have i 1905.

(Direktør, Professor, Dr. Eug. Warming.)

A. *Haven i snævrere Forstand.*

(Botanisk Gartner Axel Lange.)

1. *Jordafstaaelsen til Polyteknisk Lærestalt og Indlemmelse af Sølvgadeanlægget i Haven.* Den sidste Del af det Areal, som Haven skulde afstaa til Polyteknisk Lærestalt, blev afstaaet i Maj Maaned, og kort efter paabegyndte Lærestalten Opførelsen af en Grænsemur. Som nævnt i Aarsberetningen for 1904 ønskede Haven for at vinde Erstatning for det Jordstykke, vi saaledes have mistet, at faa overdraget det Jordareal, der ligger mellem Polyteknisk Lærestalt og Mineralogisk Museum. Forhandlingerne mellem Magistrat og Ministerium denne Sag vedrørende resulterede i en Overenskomst, hvis Hovedpunkter ere følgende: Arealet udlejes til Botanisk Have i et Tidsrum af 50 Aar for en aarlig Leje af 20 Kr. Arealet maa ikke bebygges; dog tillades det Haven at opføre et lille Træhus ved Sølvgadelaagen til Ly for Opsynsmanden og et Træskur i den Del af Arealet, som indhegnes til Forsøgshave. Der anbringes en Laage i Hegnet ved Sølvgade, og denne Laage saavel som den gamle Hovedindgang paa Hjørnet af Østervoldgade og Gothersgade holdes aabne for Publikum om Sommeren fra Kl. 7 Morgen, om Vinteren fra Solopgang til Solnedgang. Passage gennem Haven er om Formiddagen dog kun

tilladt ad Veje, der ligge øst for Søen; efter Kl. 1 er der som hidtil Adgang overalt i Haven. Kommunen forpligter sig til vederlagsfrit at levere Haven indtil 70000 Tdr. filtreret og 80000 Tdr. ufiltreret Vand. Hvad Haven bruger af filtreret Vand udover de 70000 Tdr., skal den betale med Halvdelen af den for almindelige Forbrugere fastsatte Pris, dog mindst 70 Ø. pr. 100 Tdr. Senest 6 Maaneder efter, at Arealet er overdraget til Haven, skal den nye Ordning angaaende Adgangen til Haven træde i Kraft. De store Omændringer indenfor Haven, der vilde følge af Jordafstaaelsen og det nye Areals Optagelse i Haven samt af de nye Regler for Adgang til Haven, vilde selvfølgelig fordre store Udgifter, og for at kunne bestride disse, havde Haven søgt og faaet en Bevilling paa 3620 Kr. Desuden var der bevilget 12663 Kr. til Omændringer ved Mistbænke og Bakker og 6666 Kr. til Flytning af Jernstakit og andre Arbejder, som sortere under Bygningsvæsenet.

De vigtigste (for Jordarbejderne se dog under 2. Frilandsanlægget) af de udførte Forandringer ere følgende: Mistbænkearealet er fuldstændig omlagt; den store Mistbænkegrube blev overskaaret af den nye Grænse mod Polyteknisk Læreanstalt, og en ny Grube er derfor bygget; en Del af den gamle Grube blev staaende og omdannedes til en lav Bakke. En hel ny Bakke er opført; denne er dybt udgravet, og der er indlagt Varmerør. Det er Hensigten at anvende den til Overvintring af Udplantningsplanter og om Sommeren at fylde den med Gødning og bruge den til Dyrkning af Palmer og andre Varmhusplanter. Da der skulde føres Damprør over til denne Bakke, blev Ledningen til Akvariet samtidig forbedret paa Bygningsinspektørens Foranstaltning. Den gamle Ledning, som snart vilde være udtjent, blev nedlagt, og en ny Kanal blev gravet. I Kanalen nedsattes støbte Cementforme, hvori Rørene vel isolerede nedlagdes. Ogsaa Ledningen til Formerings- og Forsøgshuset nød godt af denne Omændring, idet denne Ledning, som ikke før har været isoleret, nu dog er det saa langt som hen til Akvariet, hvor den bryder fra. Paa Mistbænkearealet er endvidere flyttet nogle og nybygget andre Bakker, dels Træbakker, dels Bakker med Murstensgavle. Paa Grund af den ny Overenskomst med Kommunen angaaende Havens Vandforbrug har vi maattet anskaffe Vandmaalere. Disse ere anbragte i murede Brønde, som findes: 1) ved Linnésgadelaagen, 2) ved Østerfarimagsgade mellem Gartnerboligen og Væxthusene og 3) i det nye Anlæg. De Ledninger, der fandtes i det nye Anlæg, ere overdragne til Haven; paa Mistbænkepladsen ere nogle Opstandere flyttede, og paa Magistratens Forlangende ere alle de gamle Fjerhaner paa Friland saavel som i Museumsbygningen og Embedsboligerne ombyttede med Ventilhaner. Jernstakittet, som tidligere dannede Grænsen til Sølvgadeanlægget, er flyttet ud til Flugtlinien mellem Polyteknisk Læreanstalts nordøstlige og Mineralogisk Museums nordvestlige Hjørne; samtidig er Stakittet bleven fortættet fornedet for at hindre Hunde i at komme ind i Haven, og Haven er nu til alle Sider sikret paa denne Maade. Laagen, gennem hvilken Adgang til Haven finder Sted, er bleven anbragt tæt ved Polyteknisk Læreanstalts nordøstlige Hjørne. Et Hus for Opsynsmanden opførtes tæt ved Laagen. En

ret stor Del af det nyindtagne Jordstykke, det, der ligger op til Mineralogisk Museum, blev valgt til Forsøgshave og Planteskole (se 8. Forsøgshaven); dette Areal indhegnedes med et solidt Jerntraadshegn, og et Arbejdsskur opførtes paa det. Paa de Steder, hvor Gange støde op til Hovedfærdselsvejen, er der anbragt Opstandere med Kjæder, for om Formiddagen at kunne spærre af og derved angive, at Færdsel ikke maa finde Sted paa disse Veje. Nye Reglementer om Adgang til Haven (til Plakattavlerne) ere blevne trykte; foruden Optagelse af de nye Bestemmelser er der efter Forhandling med Ministeriet i Reglementet foretaget nogle Lempelser; blandt andet maa Hunde, som føres i Snor, medtages i Haven, og Paragrafen om at Kurve og Tasker ikke maa bæres i Haven er ændret til, at Folk, som „bærer Byrder“, ikke maa færdes i Haven. Haven blev aabnet for Gjennemgang den 9de Oktober, og efter den Mængde Mennesker, som daglig passerer de to Laager, maa man slutte, at det er et virkelig følt Savn hos Publikum, der er blevet afhjulpet ved den nye Ordning. Med det Maal for Øje at kunne foretage en Sammenligning med Besøget i Haven, inden Passage kunde finde Sted igjennem den, og efter at denne Reform var indført, blev der i 1904 foretaget en Tælling af de Besøgende til Haven. Fra 21de—27de September 1904 passerede 4600 Mennesker Gothersgadelaagen, og Ugen efter var Besøget 3900. Et Par Dage efter at Sølgadelaagen var aabnet i 1905, blev de Personer, der passerede de to Laager i Løbet af en Uge talte. Resultatet blev fra 11te—17de Oktober 1905: 9725 Personer og ved en i November (1ste—7de) foretagen Tælling endog 13600 Mennesker.

2. *Frilandsanlægget.* Busketterne og Kvartererne ere vintergravede og ere i Sommerens Løb holdte rene som sædvanlig. Søbredden har ligeledes faaet sin aarlige Udbedring. De mest omfattende Jordarbejder ere dog foretagne paa det nyindlemmede Areal. Her er den ene Gang nedlagt, medens den anden, ad hvilken Færdsel navnlig finder Sted, er omdannet til 5 Alens Bredde, og saaledes er bragt i Samklang med Havens øvrige Hovedgange. En ny 4-Alens Gang er anlagt langs Jerntraadshegnet, der begrænser Forsøgshaven. Begge disse Gange ere blevne makademiserede og forsynede med Rendestene.

Det Areal, hvorpaa Forsøgshaven er anlagt, var meget lavere end den øvrige Del af Anlægget, og her er derfor paafyldt en Mængde Jord, paa Steder endog et Lag paa over 1 Alen; Jorden hertil have vi faaet fra Udgravningen paa Polyteknisk Lærestanstalt. Det indhegnede Areal er ved Gange, tildels makademiserede, delt i følgende Dele: 1. Forsøgshaven, 2. Kvarter for ubestemte Planter, 3. Planteskole, 4. Udsædsbede og 5. Kulturbede for Alpeplanter. Disse sidste ere i et Antal af 8 opførte af svære Brædder, de ere forsynede med Dræn og fyldte med let Jord og ere allerede i Sommerens Løb for største Delen bleven beplantede. De ubestemte Planter, som dels stode spredte omkring i Haven i de perenne Grupper, dels fandtes i et Kvarter for sig mellem Ege- og Ahorn-Plantningerne, ere ogsaa flyttede over til deres nye Plads. Planteskolen er delvis beplantet. Angaaende Forsøgsarealet se under 8. Den store Plæne i Anlægget er ved Gange bleven tredelt, og der er i disse 3 Plæner

anlagt koncentriske Bede, hvor det er Meningen fremtidig at dyrke de enaarige Planter. I Busketterne i det indtagne Areal er der mod Aarets Slutning ryddet en Del Træer og Buske, og langs Hegnet mod Sølvgade er plantet et smalt Læbælte. Det Jordstykke, som blev rømmet for ubestemte Planter, er senere gravet og forbedret ved Paaførsel af Mosejord; det er dernæst beplantet med en Del sjældnere Smaabuske, som ikke vilde trives paa de Steder, hvor de stode, spredte omkring i Arboretet. Til det Kvarter, hvor de enaarige og toaarige Planter hidtil have haft deres Plads, er i Efteraaret Havens Samling af perenne Planter bleven overført. For nogle Familiers Vedkommende er der dog kun medtaget enkelte Arter, saaledes af Familien Iridaceæ, af hvilken Hovedmængden af Arter er bleven paa den gamle og godt beliggende Plads. Ved denne Ordning er et længe følt Savn blevet afhjulpet. De perenne Grupper laa nemlig for største Delen saa tæt inde ved Træplantningerne, at de overskyggedes af disse, og Stauderne trivedes derfor ikke saa vel, som man kunde ønske. De have nu faaet en god og sollys Plads. De enaarige Planter have, som nævnt, faaet Plads i det nye Anlæg; de toaarige ere delte saaledes, at de, der kunne naa at udvikles paa en Sommer, saas sammen med de enaarige, men de, der fordre en hel Sommer til at danne Roset, saas paa Bede i Forsøgshaven for senere at henplantes i Stauderkvarteret. En Del biologiske Grupper, som blev stærkt beskyggede, ere flyttede; der er optaget en ny Gruppe med gynodiøciske Planter og anlagt et Bed til Klitplanter. Pladsen, hvor Alpeplanterne henstilles om Sommeren, er ved Aarets Slutning under Omlægning, og foran Mistbænkegruben er plantet en Avnbøghæk til Læ. Gangen fra Baadebroen hen til Springvandspladsen er makadamiseret og Rendestenen er forbedret; paa samme Maade er Gangen mellem Rosenbuskettet og Thujahøjen bleven behandlet. For at holde Søen i den rette Vandstandshøjde har Pumpen været benyttet 99 Gange i 632 Timer, hvorfor der særligt i dette Øjemed maatte fyres under Kjedlerne i 342 Timer.

3. *Sorø-Arboret.* I Foraaret blev der i Hundekildehave udplantet 79 Exemplarer *Betula* og nær ved Filosofgangen 64 Exemplarer *Cratægus*. Da Planteskolen i Feldskov har vist sig at være for lille, er et nyt Stykke Jord, 2970 □ Al. stort, i Efteraaret indtaget til Planteskole. Dette Areal vil blive indhegnet, og skal til Foraaret tages i Brug. Omkring de plantede *Abies* og *Picea* er der i Sommerens Løb rensset to Gange.

4. *Væxthusene.* Planterne ere omplantede og renholdte som sædvanlig. 18 Planter ere omplantede i Ballier og firkantede Kasser. I Anledning af at Nattens Dronning (*Cereus grandiflorus* og *C. nycticallos*) blomstrede, var Kaktushuset aabent for Publikum 4 Gange fra Kl. 6¹/₂—8¹/₂ Aften og blev i den Tid besøgt af ca. 500 Personer. I Orchidehuset har fra 1ste November 1904—31te Oktober 1905 94 Arter Orchideer været i Blomst; endvidere blomstrede her i Sommer den ejendommelige *Aristolochia grandiflora*; den frembragte i Løbet af 2 Maaneder 10 Blomster, af hvilke den største havde en Længde af 42" maalt fra Frugtknudens Grund til Blosterets yderste Spids. Da der, især om Vinteren, samlede sig Vand i Kanalen under Rørene i Husene Nr. 10—12, ere Afløbsfor-

holdene herfra blevne ordnede. Ligeledes ere Afløbsforholdene fra Akvariet ordnede; paa sidstnævnte Kloakledning er der anbragt to Gjennemløbsbrønde. Zinktagene paa Bagskurene ved Palmehuset og Taget paa Skuret ved Formeringshuset ere blevne omlagte; der var til dette Arbejde paa Finansloven bevilget 4350 Kr. Laasene paa Væxthusene ere eftersete og delvis erstattede med nye. Fyrkjældereren og de andre Rum samt Gjennemkjørslen saavel som Skurene bag Palmehuset ere blevne hvidtede. Loftet i Formeringshuset er fornyet. I Sommerens Løb ere Hanerne paa Varmeledningerne slebne, Pakningerne og Rørene eftersete og paa enkelte Steder fornyede. I Hus Nr. 2 og Nr. 4 er der for at styrke Jernristerne, der ligge over Kanalerne, anbragt T-jern under dem. I Palmehuset er der paa 3 Steder langs Søjlerne lagt Vandrør op til Galleriet, saaledes at man nu let kan besprøjte Palmerne fra oven. Glastagene paa Væxthusene ere eftersete og kittede, og Glasset paa øverste Etage (underste Lag) af Hus Nr. 2 er omlagt.

5. *Bygningerne.* Det aarlige Eftersyn er foretaget som sædvanligt. Laasene ere overalt eftersete og for en stor Del fornyede. Plankeværkerne om Gartnerens og Undergartnerens Gaarde ere delvis fornyede og maledede. I Gartnerboligen er der lagt en Vandledning op til 1ste Sal og anbragt en Kumme med Nedløbsrende. Mellemgangen er hvidtet og malet. I Medhjælperboligen er Korridoren paa 1ste Sal ferniseret og Fælleskøkkenet for Medhjælperne hvidtet og malet. Der er lagt Gas ind i Medhjælperboligen og i Portnerboligen; hertil var der paa Finansloven bevilget 495 Kr.; i Portnerboligen er kun lagt Køgegas; i Medhjælperboligen er der lagt Køgegas ind til de to Undergartneres og til Fyrbøderens Køkken og til Medhjælpernes Fælleskøkken; Belysningsgas er indlagt til Trappegangen. Kjøkkengulvet i den ene af Undergartnerens Lejlighed er repareret. I Museet er Nr. 17 i Kjældereren bleven kalket, og i Nr. 13 og 14 er Loftet hvidtet. Trappen er ferniseret, og Gulvene i Værelserne paa 1ste Sal ere ligeledes ferniserede. Nogle faste Skuffedarier i Nr. 4 og Nr. 23 ere blevne kobberbeitsede. Retiraden ved Portnerboligen er nedlagt, og Pissoret er malet.

I Laboratoriet er Trappen samt Gulvene i Anatomisalen, det inderste Værelse for Viderekomne og Professorens Arbejdsværelse ferniserede. Loftet er hvidtet i sidstnævnte Værelse. Det plantefysiologiske Laboratoriums Lokaler bleve underkastede en gennemgribende Reparation, idet alle Rum med Undtagelse af et enkelt, lille Rum i Kjældereren bleve maledede; ligeledes blev alt fast Inventar malet. Paa 1ste Sal blev Skillerummet mellem de to smaa Værelser, som høre til Fysiologisk Laboratorium og vare indrettede til Mørkekamre, fjernet, saa at der her blev et stort Arbejdsværelse for Professoren i Plantefysiologi. Dennes Embedsbolig blev tillige, før Professor Johannsen flyttede ind, underkastet en fuldstændig Reparation, idet alle Rum istandsattes, Væggene maledes, Loftterne hvidtedes og Gulvene ferniseredes eller maledes.

6. *Frø- og Plantebytningen.* Fra 67 botaniske Haver og 5 Private er der modtaget 1274 Portioner Frø, og fra 7 botaniske Haver og 38 Private er der modtaget 298 levende Planter. Blandt Giverne af Frø og Planter kunne nævnes: Maler Aagesen, Værkfører Andersen, Apotheker J. Baagøe, Handelsgartner P. Brandt, Gartner A. Bøving, Ingeniør Caroc, Mag. sc.

Ditlevsen, Mons. Dode (Paris), Grosserer Chr. Erichsen, Botanisk Gartner Th. Friedrichsen, Frk. E. Glahn, Seminarielærer Hansen (Viborg), Forsøgsbestyrer O. Hansen (St. Croix), Cand. pharm. J. Hartz, Journalist Henriksen, Kontorchef Jansen, Gartner Clemen Jensen, Fru Kiens, Inspektør Kirschner, Lærer Jakob Lange, Professor Jul. Lassen, Frk. M. Levin (Stockholm), Læge Otto Møller, Direktør Nielsen (Vilvorde), Gartner Olsen (Haveselskabets Have), Slotsgartner Paludan, Handelsgartner Th. Pedersen, Seminarielærer Petersen (Nexø), Handelsgartner Ruys (Holland), Gartner Steenberg, Handelsgartner O. Trier, Handelsgartner Waterstradt, Grosserer Wessel, og af Havens Personale: Medhjælper Bonfils, Dr. Børgesen, Gartner Lange, Undergartner Madsen, Assistent Raunkjær og Professor Warming. Ganske særlig maa den Gave, Haven modtog fra vor Landsmand paa Java. Hr. H. V. G. Rimestad, fremhæves. Hr Rimestad sendte Haven en Samling af tropiske, hovedsagelig javanske Orchideer, ialt 30 Arter i 500 Exemplarer. Havens Samling har derved faaet en kjærkommen og meget værdifuld Forøgelse. I Løbet af Efteraaret har allerede en Del af Arterne blomstret.

Fra Haven er afgivet 7174 Portioner Frø til 92 botaniske Haver og 29 Skoler, Institutioner, Gartnere og Havevenner. Et saa stort Antal Portioner er ingensinde før uddelt i noget enkelt Aar. I Aarsberetningen 1889 er der opstillet et Skema over Uddelingen i de forløbne 50 Aar og deraf fremgaar det, at Aaret 1876 staar højest med 6033 Portioner og 1881 næsthøjest med 5733; siden denne Oversigt fremkom staar 1901 hidtil højest med 5557 Portioner. Af levende Planter og Stiklinger er afgivet 1122 Exemplarer til 6 botaniske Haver og 37 Skoler og Private. De i de senere Aar oprettede Skolehaver, hvoraf mange ere blevne forsynede med Materiale her fra Haven, ere navnlig Aarsagen til det store Antal Planter, Haven har kunnet opføre som afgivet i de 3 sidste Aar, (1903: 762, 1904: 1137, 1905: 1122), i Forhold til det Antal, som var Normalen i tidligere Aar (1899: 124, 1900: 322, 1901: 234, 1902: 458).

Foruden til Universitetslærernes Forelæsninger, Øvelser og Examinier samt til den polytekniske og den farmaceutiske Læreanstalts Undervisning i Botanik er der af afskaarne Blomster afgivet 935 Portioner. Disse fordele sig paa følgende Maade: 169 Portioner til Kursus. 42 til Manuduktion, 329 til Latin- og Realskoler, 295 til Pigeskoler, 73 til Kommuneskoler og 27 til Skolelærerexaminier ude i Landet. Ligesom i tidligere Aar udsendtes en Liste over Planter, som kunde leveres i større Mængde til Skolerne med Anmodning om, at de ved deres Rekvisitioner ville holde sig til den.

7. *Personalet.* Paa Finansloven er Budgettet til Lønning af Opsynet i Haven forhøjet fra 847 Kr. 80 Ø. til 2527 Kr. 80 Ø., da det tidligere Opsyn vilde være ganske utilstrækkeligt, nu da der er Gjennemgang gennem Haven fra tidlig Morgen til Solnedgang. Daglønnen for Opsynet maatte ogsaa forhøjes (fra 2 Kr. 70 Ø. til 3 Kr. for Heldagstjeneste og fra 1 Kr. 70 Ø. til 1 Kr. 80 Ø. for Halvdagstjeneste). Til Opsynsmand ved Sølvgadelaagen blev antaget en af Havens Arbejdere: P. Nielsen. Medhjælper Mark forlod den 31te August 1905 Haven, for at paabegynde

Kursus paa Landbohøjskolen; i hans Sted antoges Lauritz Hansen. Gartner Lykke har i det forløbne Aar passet Orchideerne og et Par andre Smaaafdelinger og har fra 1ste Oktober ogsaa faaet Husene Nr. 4 og 5 overdraget. Haven har faaet ministeriel Tilladelse til at lønne ham med 4 Kr. daglig. Fyrbøder Hans Petersen (Hovfing) kom i Efteraaret 1904 saaledes til Skade, at han blev arbejdsudygtig i længere Tid. I Vinteren 1904—1905 vikarierede for ham en af Havens Arbejdere, der er kjendt med Fyringen; men da der i Efteraaret 1905 endnu ikke var Udsigt til, at Petersen kunde blive arbejdsfør snart, indgav han Ansøgning om Afsked, og Direktionen anbefalede ham til Pension. I hans Sted antoges fra 1ste November 1905 Lauritz Jensen. Arbejdsmand Peter Petersen, som April 1905 havde været i Havens Tjeneste i 25 Aar, modtog i den Anledning et Gratiale paa 100 Kr.

8. *Forsøgshuset og Forsøgshaven.* Forsøgsarealet i det i Haven indtagne Anlæg udgjør 900 □ Alen; dette Stykke er delt i 3, saaledes at Halvdelen benyttedes af Professor Johannsen, $\frac{1}{4}$ af Mag. sc. Raunkiær og $\frac{1}{4}$ af Mag. sc. Ostenfeld. Professor Johannsen har havt Levkøjer udplantet i Aar, Mag. sc. Raunkiær har havt Forsøg med *Taraxacum* og Mag. sc. Ostenfeld med *Hieracium*. Alle Forsøgene have lidt meget under Angreb af Knoporm. Da der ved Foraarets Begyndelse intet Forsøgsareal forelaa, idet den gamle Forsøgshave var afstaaet til Polyteknisk Lærestanstalt og den nye ikke var i brugbar Stand, maatte der tildeles Raunkiær og Ostenfeld Forsøgsarealer i det gamle 2aarige Kvarter. Her dyrkede Raunkiær *Knautia*, og Ostenfeld *Hieracium*. Forsøgshuset har været benyttet af Professor Johannsen.

9. *Adgangskort* ere udstedte til 34 Manuduktører og Lærere tildels med Adgang til Væxthuse, Stenhøje og Mosen. Af Betalingskort ere solgt Nr. 67 for en enkelt Person og Nr. 43 for Familie. Adgangskort til at male i Haven er udstedt til 25 Personer. Adgangskort til Haven er af Bibliothekaren udstedt til 50 ministerielle og Universitets Embedsmænd, 16 Botanikere, 24 Stud. mag., 80 Stud. og Exam. pharm., 8 Stud. med., 3 Stud. polyt., 19 Lærere og Lærerinder, 102 Seminarieelever, 9 Landbohøjskoleelever, 15 Privatister og 15 Elever ved Statens Lærerkursus.

10. *Plantebestemmelsesarbejdet i 1905.* I det forløbne Aar er der foretaget ca. 350 Plantebestemmelser ved Mag. sc. Raunkiær, dels af Planter i Væxthusene, dels af Frilandsplanter. Dansk Kvarter, Studiekvarteret og biologisk Kvarter ere reviderede to Gange, en-aarigt Kvarter én Gang; desuden er en Del af de perenne Grupper reviderede.

B. Museet (Museumsinspektør, Mag. sc. C. H. Ostenfeld.)

1. Udførte Bestemmelses- og Konservator-Arbejder.

a. Herbarierne.

Bestemmelsesarbejder: Museumsinspektøren har i dansk Herbarium revideret følgende Plantegrupper: *Apocynaceæ*, *Asclepiadaceæ*, *Borraginaceæ*, *Campanulaceæ*, *Caprifoliaceæ*, *Dipsacaceæ*, *Gentianaceæ*, *Oleaceæ*, *Orobanchaceæ*, *Plantaginaceæ*, *Urticaceæ*, *Vacciniaceæ*, *Verbenaceæ* og

delvis Scrophulariaceæ. En stor Mængde ny Tilgang, bl. a. c. 900 Planter indsendte til den topografisk-botaniske Undersøgelse, er bestemt eller revideret. Endvidere har han bestemt nogle mindre Samlinger fra Siam (Johs. Schmidt), Canada og Cape York (Mylius-Erichsen) samt ceylonesiske Halophilæ (Dr. Svedelius) og Slægten *Linnophila* i Generalherbariet. Assistent Børgesen har fortsat sin Revision af P. Schousboe's Algesamling fra Tanager. Assistent Ove Paulsen har bestemt en Samling Planter fra Dansk Vestindien (Olav Hansen), nogle sibiriske Planter (Cajander) samt af sine egne central-asiatiske Samlinger Scrophulariaceæ og Borraginaceæ. Professor Dr. E. Rostrup, Sognepræst J. D. Deichmann Branth og Apothekbestyrer C. Jensen har som sædvanligt velvilligt bestemt forskelligt Materiale af Svampe, Likener og Mosser. Mag. sc. H. Jónsson har arbejdet med Havalger, Mag. sc. Einar Larsen med Ferskvandsalger (V-Grønland). Endvidere har Frk. A. Seidelin, Mag. sc. Porsild, Mag. sc. Henning Petersen og Dr. M. Vahl fortsat deres Studier. Spredte Bestemmelser ere foretagne af Mag. sc. C. Christensen (Pteridophyta), Stud. mag. M. L. Mortensen (danske Karplanter) og Cand. pharm. Aug. Hansen (danske Mosser, Juniperus-Slægten). Af udenlandske Botanikere, som have benyttet vore Samlinger og deri bestemt eller revideret forskjelligt, kunne nævnes: Ammanuensis H. Dahlstedt, Stockholm (Taraxaca), Dr. K. Domin, Prag (Koeleriæ); Konservator M. Foslie, Trondhjem (Lithothamnia); Dr. Rob. E. Fries, Stockholm (Anonaceæ fra S. Am.); Professor Dr. G. Hieronymus, Berlin (Selaginellæ fra Siam); Overbotaniker W. Lipsky, St. Petersburg (Leguminosæ fra Central Asien); Magister H. Lindberg, Helsingfors (nordiske Alchemillæ); Professor Dr. C. A. M. Lindman i Stockholm (danske Cratægi og Polygona); Dr. G. O. Malme, Stockholm (Peckoltia og Apocynaceæ fra S. Am.); Rektor Neuman, Ystad (arktiske Carices og Glyceriæ); Dr. B. Pasquale, Firenze (Stackhousiaceæ); Mr. C. E. Salmon, Reigate, England (Limonium), Dr. H. Schindler, Halle a. S. (Halorrhagidaciæ), Kand. C. Skottsberg, Upsala (Desmarestiæ); Dr. O. Stapf, Kew (Aconitum); Dr. N. Svedelius, Upsala (Canulerpæ), Dr. F. Vierhapper, Wien (Erigeron-Slægten) og Professor Dr. O. Warburg, Berlin (Pandanus-Slægten).

Konservatorarbejder: 1) Dansk Herbarium; de ovennævnte Plante-grupper ere bragte i endelig Orden; Interkalation af meget Materiale i Karplante-, Mos- og Svampe-Samlingen. 2) Generalherbariet: en stor Mængde nyt Materiale er indordnet. 3) Algeherbarierne; Ordningen af Generalherbariets Alger er afsluttet i første Omgang; dernæst er Indordning og Udskydning af senere tilkomne Sager paabegyndt, ogsaa i dansk og arktisk Algeherbarium. Der er opklæbet 7862 Ark med Planter. Alle ny-tilkomne Planter ere som sædvanlig forgiftede med alkoholisk Sublimatopløsning.

b. Tørsamlingen.

Paa Grund af den knebne Plads er en Del af det nye Materiale ikke indordnet endnu.

Samlingen af Nytteplanter i Auditoriet er delvis ordnet og opstillet, men Arbejdet er endnu ikke afsluttet.

c. Spritsamlingen.

En Del nyt Materiale er indordnet. Hjalmar Jensens hjemsendte righoldige Samling af tropiske Blomsterdele fra Java er etiketteret, parafineret og Indordningen paabegyndt

Dr. C. Skottsberg, Upsala, og Dr. N. Svedelius, Upsala, har undersøgt Spritmateriale af *Desmoscitæ* og *Caulerpæ*, Mag. sc. Ejnar Larsen talrige Glas med *Ferskvandsalger* fra Grønland og Cand. pharm. J. Hartz en Del spritlagte danske *Potamogetones*.

2. *Benyttelse af Museets Samlinger.*

Følgende Botanikere have i 1905 laant Planter af Museets Samlinger: Ammanuens H. Dahlstedt, Stockholm (*Taraxaca* og *Hieracia*), Dr. K. Domin, Prag (*Köleria), Konservator M. Foslie, Trondhjem (*Lithothamnium*), Cand. pharm. Aug. Hansen, Kbhvn. (*Juniperus*-Arter), *Cand. pharm. J. Hartz, Kbhvn. (*danske *Potamogetones*), Hr. E. Janchen, Wien (*Helianthemum*-Slægten), Professor Dr. G. Hieronymus, Berlin (*Selaginellæ*), Hr. Handel-Mazetti, Wien (*Taraxaca*), Hr. H. Lindberg, Helsingfors (*nordiske *Alchemillæ*), Professor Dr. C. A. M. Lindman, Stockholm (nordiske *Poa pratensis*), Mag. sc. Henning E. Petersen, Kbhvn. (*Ceramium*-Slægten), Dr. O. E. Schulz, Berlin (*Erythroxyton*), Kand. C. Skottsberg, Upsala (*Desmarestia), Dr. N. Svedelius, Upsala (*Caulerpæ), Dr. F. Vierhapper, Wien (*Erigeron-Slægten), Dr. Walther, Halle a. S. (*Phytolacaceæ*). Af disse ere de med Stjerne (*) mærkede Plantegrupper allerede i Aarets Løb atter hjemsendte; endvidere ere hjemkomne tidligere Laan fra følgende Botanikere: Hr. W. Lipsky, St. Petersburg (*Leguminosæ*), Professor Dr. C. A. M. Lindman, Stockholm (danske *Crataegi* og *Polygona*), Dr. G. O. Malme, Stockholm (brasilianske *Apocynaceæ*, Slægten *Peckoltia*), Rektor Neuman, Ystad (arktiske *Carices* og *Glyceria*), Dr. B. Pasquale, Firenze (*Stackhousiaceæ*), Mag. sc. A. Mentz, Kbhvn. (danske *Genistæ*), Mr. C. E. Salmon, Reigate (*Limonium*), Dr. H. Schindler, Halle a. S. (*Halorrhagidaceæ*), afdøde Prof. Dr. K. Schumann, Berlin (*Cactaceæ*), Dr. O. Stapf, Kew (*Aconitum*-Arter), Professor, Dr. O. Warburg, Berlin (*Pandanus*-Slægten), Dr. Kolderup-Rosenvinge, Kbhvn. (forskjellige *Havalger*). Endnu have følgende Botanikere ikke tilbagesendt tidligere Udlaan: Professor, Dr. J. Briquet (*Genève*), Dr. Bureau (Paris), Professor, Dr. Cogniaux (Verviers), Ammanuens H. Dahlstedt (Stockholm), Dr. U. Dammer (Berlin), Dr. V. Brotherus (Helsingfors), Dr. F. Fedde (Berlin), Dr. J. Goethart (Leiden), Hr. Theo. Holm (Washington), Apothekbestyrer C. Jensen (Hvalsø), Dr. W. Heering (Altona), Professor, Dr. Kamienski (Odessa), Professor, Dr. Kusnezoff (Jurjew), Professor, Dr. C. Mez (Halle a. S.), Professor, Dr. Niedenzu (Braunsberg), Professor, Dr. V. A. Poulsen (Kbhvn.), Professor, Dr. Radlkofer (München), Docent, Dr. Kolderup-Rosenvinge (Kbhvn.), Professor, Dr. Sauvageau (Bordeaux), Professor, Dr. H. Schinz (Zürich), Professor, Dr. J. Urban (Berlin), Dr. Wainio (Helsingfors), Professor, Dr. Warburg (Berlin) og Dr. Zahlbruckner (Wien).

Museet har foruden af Havens og Museets Personale været benyttet til Studier af 20 Personer, af hvilke kunne nævnes Frk. A. Seidelin, Magg.

sc. C. Christensen, H. Jónsson, E. Larsen og N. Hartz, som alle store Dele af Aaret hyppig eller daglig have arbejdet paa Museet, endvidere Professor E. Rostrup, Dr. M. Vahl og Dr. C. Wesenberg-Lund. Følgende Udlændinge have besøgt Museet: Professor, Dr. B. Jönsson (Lund), Docent, Dr. O. Rosenberg (Stockholm), Professor, Dr. H. Conwentz (Danzig), Docent, Dr. H. Hesselman (Stockholm), Dr. John af Klercker (Lund), Dr. P. Kuckuck (Helgoland), Dr. Shear (Washington), Docent, Dr. N. Svedelius (Upsala), Professor, Dr. O. Juel (Upsala), Dr. M. Tswett (Warschau), Professor B. L. Robinson (Cambridge, Mass.), Dr. Steinegger (Washington), Mr. W. F. Wight (Washington), Dr. K. Kroemer (Geisenheim a. Rh.), Lektor, Dr. Johan Erikson (Karlskrona), Pastor S. J. Enander (Herjedalen), Ammanuensis J. Holmboe (Christiania), Dr. Henry C. Cowles (Chicago), Mrs. Elisabeth Cowles (Chicago), Docent, Dr. Gunnar Andersson (Stockholm) og Kand. H. G. Simmons (Lund).

3. Udsendelse af Dubletter fra Museet.

Der er ialt udsendt 2310 Herbarie Exemplarer eller Plantepøver. De fleste Herbarie-Exemplarer ere nordiske Planter, som Museet har kunnet uddele efter Botanisk Forenings Byttekatalog paa Grund af en med denne Forening indgaaet Overenskomst. Til følgende Museer er sendt større Samlinger: Universitets-Museet i Christiania (178), k. k. Botanischer Garten i Wien (135), k. k. Naturhistorisches Hofmuseum i Wien (88), Universitets-Museet i Upsala (379), Jardin Botanique de Coimbra (130), Gray Herbarium i Cambridge, Mass. (300), New York Botanical Garden (312), Museo di Farmacologia i Buenos Ayres (260). Endvidere er der sendt mindre Samlinger eller enkelte Planter til: Dr. Svedelius (Upsala), Mag. sc. O. Rostrup (Kbhvn.), Cand. pharm. Aug. Hansen (Kbhvn), M. Petitmengin (Malzeville, Frankrig), M. René Vignier (Paris), Professor Heimerl (Wien) og Dr. K. Domin (Prag). Til den botaniske Forenings Plantebytning er der sendt 505 Herbarieexemplarer.

4. Museets Forøgelser.

Af Museets Forøgelser kan særlig fremhæves: Cand. mag. Hjalmar Jensen har som sædvanlig i de senere Aar skænket betydelige spritlagte Samlinger fra Java; denne Gang var det, foruden en hel Del Blomsterdele, et righoldigt Udvalg af tropiske, spiselige Frugter og en hel Samling af Ris-sorter. Fra Botanisk Forening har Museet faaet overladt alle de til denne Forenings topografiske botaniske Undersøgelse indsendte Planter, af hvilke c. 900 ere indlemmede i Samlingerne. Af danske Planter er foruden mindre Samlinger vort Herbarium endvidere blevet beriget med 857 Planter, samlede af Stud. mag. M. L. Mortensen dels paa Skagens Odde (undersøgt paa Foranstaltning af Botanisk Rejsefond), dels i Fyen. Det danske Herbarium befinder sig i det hele i en særdeles glædelig Fremgang, særlig hvad de højere Planter angaar. De vigtigste Forøgelser af udenlandske Herbarieplanter ere: c. 600 Exemplarer fra Professor Adamovic i Belgrad (kjøbt), 675 fra Gray Herbarium i Cambridge, Mass., 233 norske Planter fra Rektor Neuman i Ystad (kjøbt), 240 fra J. Dørfler i Wien (tilbyttet),

345 argentinske Planter fra Lærer Jensen-Haarup i Randers (kjøbt), 70 fra Museo di Farmacologia i Buenos Ayres, 100 fra Jardin botanique de Coimbra (ved Botanisk Forening), 284 fra Botanisk Forening (foruden de tidligere nævnte til andre Museer uddelte, ialt 1194 Expl.), 122 fra M. Macoun i Ottawa, Canada, 50 Violæ fra U. S. National Museum i Washington, 108 britiske (og 75 danske) fra Assistent, Mag. sc. Ove Paulsen og en Samling fra Dansk Vestindien fra Gartner Olav Hansen (St. Croix). Fremhæves maa ogsaa et Par store Kæmpebovister, som Hds. kgl. Højhed Prinsesse Marie har skænket Museet. Iøvrigt er der modtaget Gaver fra følgende: Maler Aagesen, Kbhvn; Pastor Breitung, Ordrup; Université de Caën; Grevskabet Christiansholm (nogle Dubletter af Rabens Samling); Cand. pharm. Eller; Hr. Lærer B. A. Brandt, Aarhus; Mag. sc. C. Christensen, Kbhvn.; Professor Forel, Genève; Apotheker K. Friderichsen, Gudumholm; Dr. K. A. Grønwall, Kbhvn; Dyr læge L. Hansen, St. Croix; Fru S. Helms, Sidney; Kommuelærerinde Anna Jagd; Lærer J. Fr. Jensen, Odense; Seminarielærer J. Jeppesen, Ranum; Mag. sc. H. Jónsson, Kbhvn; Adjunkt Jon. Lange, Ribe; Professor, Dr. Julius Lassen, Kbhvn; Statskonsulent Chr. Levinsen, Kbhvn; Mag. sc. A. Mentz, Kbhvn; Institut de Botanique de Montpellier; Forfatter L. Mylius Erichsen, Kbhvn; Cand. jur. J. C. Nielsen, Kbhvn; Hr. G. Patursson, Kirkebø paa Færøerne; M. Petitmengin, Malzéville, Frankrig; Mag. sc. M. Porsild, Kbhvn; Pastor R. Pedersen, Svendborg; Professor, Dr. V. A. Poulsen, Kbhvn; Cand. pharm. C. Rasmussen, Aarhus; Lærer R. Rasmussen, Kunø paa Færøerne; Professor, Dr. E. Rostrup, Kbhvn; Mag. sc. O. Rostrup, Kbhvn; Hr. C. Semler, Nürnberg; Cand. H. G. Simmons, Lund; Premierlieutenant Stöckel, Kbhvn; Hr. Hans Schlesch, Kbhvn; Dr. N. Svedelius, Upsala; Fru Weber von Bosse, Erbek, Holland; desuden fra forskjellige af Museets og Havens Personale.

Af Exsiccatsamlinger er der af det naturhistoriske Museum i Wien skænket „Kryptogamæ exsicc. Austro-Hungaricæ“, Cent. 10—11; fra J. Dørfler er ved Plantebytning erhvervet „Herbarium normale“, Cent. 45-46. Ved Kjøb ere følgende Samlinger tilkomne: Migula, Kryptogamæ exsicc. Germaniæ etc., Fasc. 21—25; Collins, Holden & Setchell, Phycotheca bor.-Americana, Fasc. XXV og D; Rabenhorst, Fungi Europæi, Cent. 34—35 af Serie II; S. J. Enander, Salices Scandinavicæ, Nr. 1—50; Koehne, Herb. Dendrologicum, Nr. 447—565; Kneucker, Carices exsicc., Lief. XII, Gramineæ, Lief. XVII—XVIII; hertil kan ogsaa regnes c. 150 mikroskopiske Præparater af Phycomycetes fra Mag. sc. Henning E. Petersen, samt Jacob E. Lange, Danmarks Agaricaceer I, et Akvarelværk (kjøbt).

Haandbibliotheket er blevet forøget med Engler & Prantl, Natürl. Pflanzenfamilien, Lief. 221—223; Rabenhorst, Kryptogamenflora Deutschlands, 1. Bd. VIII, Lief. 95—98; C. Christensen, Index Filicum, Fasc. I—V; M. L. Mortensen & C. H. Ostenfeld, Alfabetisk Fortegnelse over Danmarks Karplanter.

5. Laan af Planter fra andre Instituter.

Museumsinspektøren har fra Universitets-Museet i Christiania laant Slægten *Alectorolophus*, og Mag. sc. H. Jónsson har laant patagoniske

Alger fra Riksmuseet i Stockholm. Tilbagesendte i Aarets Løb ere Slægten *Abetorolophus* til Royal Botanic Garden of Edinburgh, og til Mr. A. Bennett, Croydon, samt til Rektor Neuman, Ystad.

6. „Arbejder fra den botaniske Have i Kjøbenhavn.“

I 1905 er udkommen følgende Nr.: 21. Edv. A. Wainio: *Lichenes expeditionis G. Amdrup (1898—1902)*. 22. V. A. Poulsen: *Støtterødderne hos Rhizophora*. 23. F. Børgesen: *Contributions à la connaissance du genre Siphonocladus Schmitz*. 24. Chr. Kruuse: *List of the phanerogams and vascular cryptogams found on the coast 75°—66° 20' lat. N. of East-Greenland*. 25. C. H. Ostenfeld: *A List of Plants collected in the Raheng District, Upper Siam by Mr. E. Lindhard, determined by C. B. Clarke, G. Hieronymus, A. Stapf a. o.* 26. V. A. Poulsen: *Sciaphila nana Bl., et Bidrag til Støvvejens Udvikling hos Triuridaceerne*. 27. C. H. Ostenfeld: *A List of Flowering Plants from Cape York and Melville Bay (N. W. Greenland), collected by the Rev. Knud Balle and Mr. L. Mylius-Erichsen in 1903—05.*

7. *Museets Personale.*

Den 1ste Oktober fratraadte Dr. F. Børgesen efter eget Ønske sin Stilling som Assistent og afløstes af Mag. sc. Ove Paulsen, medens Mag. H. Jónsson midlertidig traadte ind i dennes tidligere Plads.

8. *Museets Lokaler.*

Benyttelse af Lokalerne har i 1905 været den samme som tidligere.

C. *Bibliotheket* (Bibliothekar, Dr. F. Børgesen).

Bibliotheket har været aabent 119 Dage. Læsestuen har været besøgt af 1224 Personer, Udlaan fandt Sted til 675 Personer, der laante 1681 Bind. Desuden har Bibliotheket daglig været benyttet af Havens og Museets Funktionærer samt til Brug ved Forelæsninger.

Bibliotheket har modtaget 110 Tidsskrifter (af hvilke 37 ere Gaver) og 260 Værker med Fortsættelser (af hvilke 102 ere Gaver. Giverne vare: *Danmark*: Universitetet, Zoologisk Museum, Meteorologisk Institut, den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Dansk Frøkontrol, det forstlige Forsøgsvæsen, Kommissionerne for Danmarks geologiske Undersøgelse, for Grønlands Undersøgelse, for Havundersøgelse, Danish Regional Bureau, Conseil permanent pour l'exploration de la mer, det kgl. danske Videnskabernes Selskab, Carlsberg Laboratoriets Bestyrelse, det kgl. danske Landhusholdningsselskab, Botanisk Forening, Naturhistorisk Forening, Redaktionerne af *Gartnertidende*, *Haven* og *Dansk Havetidende*, Dr. F. Børgesen, Mag. sc. Carl Christensen, Direktør K. Dorph-Petersen, Mag. sc. N. Hartz, Cand. pharm. Jac. Hartz, Professor W. Johannsen, Mag. sc. Helgi Jónsson, Assistent Alb. Kløcker, Gartner A. Lange, Mag. sc. A. Mentz, Cand. phil. M. L. Mortensen, Seminarist J. N. Nygaard, Inspektør C. Ostenfeld, Mag. sc. Ove Paulsen, Mag. sc. H. E. Petersen, Professor V. A. Poulsen, Mag. sc. Morten P. Porsild, Mag. sc. C. Raunkjær, Dr. F.

Kølpin Ravn, Dr. L. Kolderup Rosenvinge, Professor E. Rostrup, St. Stefánsson (Akureyri), Professor Eug. Warming, Professor Fr. Weis, Dr. Wesenberg-Lund. *Udlandet*: Kgl. Bayrische Akademie der Wissenschaften i München, Académie Impériale des Sciences i St. Pétersbourg, Jardin Imperial, do, Ministère d'Agriculture et des Domaines de l'État au Caucase, R. Istituto Botanico i Firenze, the Superintendent of Government Printing, India, U. S. Department of Agriculture i Washington, Smithsonian Institution, do, Carnegie Institution, do, Gray Herbarium, Harvard University, Cambridge, Mass., University of Pennsylvania, do of Iowa, do of Toronto, Cal., Boston Society of Natural History, Department of Agriculture, Jamaica, Botanical Department, Trinidad, Facultad de Ciencias Medicas de Buenos Aires, Dr. John Briquet i Genève, Dr. M. T. Cook i Indianapolis, Landscape-Architect Jens Jensen i Chicago, Mr. A. S. Hitchcock i Washington, Theo. Holm i Brookland, D. C., Mr. E. D. Merrill, Philippine Islands, Dr. J. W. Palibin, St. Pétersbourg, Professor Ch. Porter, Valparaiso, Dr. H. G. Simmons, Lund, Professor C. S. Sargent, Jamaica Plain, Mass., *M. M. L. de Vilmorin, Paris.

160 Bind ere blevne indbundne og 61 smaa Hefter ere forsynede med Kartonomslog.

Manuskriptsamlingen har ved Gave fra Professorerne Rostrup og Warming modtaget mindre Forøgelse.

Portrætsamlingen er bleven forøget med 66 Billeder; deraf 50 ved Kjøb, tildels paa Auktion, 13 Gave fra Professor Warming, et fra Mag. sc. Ove Paulsen, et fra Tegneren Chr. Thornam, et fra Gartner A. Lange, et fra Mag. sc. C. Christensen og et fra Overpostmester Mørch. Nogle Billeder er indrammede og ophængte i Bibliothekets Læsesal.

Katalogskrivningen for Fagkataloget er fortsat af Mag. sc. Morten P. Porsild. Afdelingen „Blandede Tidsskrifter“ er tilendebragt. Over Portrætsamlingen er optaget et alfabetisk Katalog, i hvilket ikke alene den egentlige Portrætsamling er katalogiseret, men tillige optaget alle i Bibliothekets Bøger tilgængelige Portræter. Kataloget omfatter saaledes ca 1225 Portræter af ca. 700 afbildede Botanikere.

Et Kort over Københavns Jorder, 1834, som fandtes i Arkivet paa Frøstuerne, afgaves til Københavns Kommune; i en Takskrivelse udtaltes, at der kun findes faa Exemplarer af dette med saa stor Nøjagtighed udarbejdede Kort, der har betydelig historisk Interesse.

Fotografisamlingen af Plantefotografier og Landskabsbilleder har faaet en meget værdifuld Forøgelse med følgende Gjenstande, der vare udstillede paa den Internationale botaniske Kongres i Wien i 1905; Cand. mag. Hjalmar Jensen, Java, 21 meget store Billeder af tropiske Planter og tropisk Vegetation; Dr. Johs. Schmidt, et stort Billede i Glas og Ramme med 9 Landskabsbilleder fra Siam. Desuden skænkedes Billeder af Hr. Mylius-Erichsen, Cand. polyt. P. Harder samt Professor Warming. Bud Nielsen ved Landbohøjskolen skænkede to store, indrammede Fotografier fra den gamle botaniske Have i Nyhavn.

Bibliothekets Personale. Da Bibliothekaren, Dr. Børgesen midt i November rejste til Vestindien, overtog Mag. sc. Porsild at vikariere for ham.

D. Benyttelse af Museets og Laboratoriets Lokaler.

Herom gjælder det samme som ifjor, dog at Assistenten ved Plante-fysiologisk Laboratorium, Mag. sc. Brusendorff 1. November fraflyttede det af ham beboede Kvistværelse paa Laboratoriet.

E. Den botaniske Undervisning.

Som sædvanlig er en Del Vægtavler anskaffede. Ved den anatomiske Undervisning assisterede Dr. Johs. Schmidt ligesom ifjor.

Den botaniske Tegneundervisning for det Bülowiske Legat (ledet af Chr. Thornam) benyttedes af 7 Deltagere i Foraarshalvaaret, 12 i Efteraarshalvaaret. Ved Studiesamlingen vikarierede Stud. mag. O. Galløe for Mag. sc. Porsild under dennes Vikariat som Bibliothekar.

F. Videnskabelige Publikationer.

De videnskabelige Arbejder, som vare knyttede til Havens Samlinger ellér udførte af dens Personale, ere tildels omtalte B, 6 under „Arbejder fra den botaniske Have i Kjøbenhavn“. Desuden kan følgende nævnes: Chr. Raunkiær, *Types biologiques pour la géographie botanique* (K. D. Vidensk. Selsk. Oversigt 1905). Samme: I *Botanisk Tidsskr.*: Om Forholdene mellem Kjønnene hos Tveboplanter osv. O. Paulsen, *On some Peridineæ and Plankton Diatoms* (Meddelelser fra Kommissionen for Havundersøgelser. Plankton. 1). F. Børgesen, *The algæ-vegetation of the Färöese coasts* (Botany of the Färöes. 3 Bd.). Samme og H. Jónsson, *The distribution of the marine Algæ of the arctic sea and the northern most part of the Atlantic* (ib. Appendix). F. Børgesen, *Om Færøernes Algevegetation* (Bot. Notitser 1905). Henning E. Petersen, *Undersøgelse over Bladnervationen hos Arter af Slægten Bupleurum Tournef.* (Bot. Tidsskr. 26). Samme: *Contributions à la connaissance des Phycomycètes marins* (K. D. Vidensk. Selsk. Oversigt 1905). C. Ostenfeld i *Botan. Tidsskr.*: Om Vegetationen i og ved Gudenaæen nær Randers; smaa Bidrag til den danske Flora, IV, Rugskjalleren; Skildringer af Vegetationen i Island, III—IV; Preliminary Remarks on the distribution and the biology of the *Zostera* of the danish seas; Skematisk Oversigt over Hydrofyternes Klassifikation; I „Atlanten“; „Færøernes Naturforhold“; sammen med M. L. Mortensen: Alfabetisk Fortegnelse over Danmarks Karplanter med Synonymer; sammen med A. Mentz: Billeder af Nordens Flora, 4 Hefter. L. Kolderup Rosenvinge: Om fremmede Alger ilanddrevne paa Jyllands Vestkyst (Botan. Tidsskr. 27). Eug. Warming, i *Botan. Tidsskr.*: Om Plantesamfundenes Inddeling; Oversigt over Inddeling af Livsformerne.

3. Det zoologiske Museum i 1905.

Første Afdeling.

(Professor, Dr. Hector Jungersen.)

I. Bestyreren har bestemt og indordnet de indkomne Padder og bestemt en Del af de indkomne Krybdyr og Fiske, besørget Afdelingens Korrespondance med Ind- og Udland og det bibliothekariske Arbejde.

Viceinspektør Winge har: 1) ført Afdelingens Dagbøger og bestemt og indordnet de indkomne Pattedyr, Fugle og Krybdyr (undtagen Skildpadder og Slanger), 2) fuldført Gjennemgangen af Hovdyr fra Lagoa Santa, 3) indordnet en større Mængde Pattedyr-Skeletter i løse Knogler. Udkommet er Aarsberetningen om danske Fugle i 1904, i Vidensk. Medd. for 1905.

Cand. mag. Ad. Jensen har: 1) gennemgaaet, bestemt og ordnet de indkomne Fiske og Slanger, 2) fortsat Revisionen af Museets islandskgrønlandske Fiskesamling. Udgiven er: Raja fyllæ i Skagerak (Vid. Medd. Nath. For. 1905) og: On Fish-Otoliths in the bottom-deposits of the Sea. I. (Medd. fra Komm. f. Havundersøgelser, 1905).

II. Afdelingens største Tilvæxt i dette Aar skyldes Mag. sc. R. Hørring's Indsamlinger paa Island. Fra Carlsberg-Fondet havde Museet faaet Midler (18000 Kr.) til en sexaarig ornithologisk Undersøgelse af Færøerne og Island, hvis Udførelse overdroges til Hørring. Dette, det første Aars Udbytte var 346 Fugle-Skind, 38 Fugle, mest Unger og Fostre, i Formalin, 17 Fugle-Skeletter og forskjelligt andet. Skindene, der for allerstørste Delen ere behandlede af Hørring selv (nogle ere en Gave fra Faktor P. Nielsen paa Eyrarbakki), ere særledes smukke og ledsagede af alle ønskelige Oplysninger. To Bardehvaler, strandede paa dansk Kyst, har Museet modtaget som Gave (dog mod Afholdelse af alle Udgifter ved Overtagelsen): en *Balænoptera musculus* fra Vejle Fjord, April, skænket af Kaptajn Poulsen og Grosserer Hansen, og en *Megaptera boops*, fra Lønstrup, September, skænket af Staten; sidstnævnte Art var ikke tidligere kjendt i Danmark fra Nutiden. Fra Cand. mag. Ad. Jensen modtoges en Samling Dybhavs-Fiske af 26 Arter, 98 Stkr., hjembragte fra hans Rejse med den norske Damper „Michael Sars“, flere af dem nye for Museet. Dr. C. G. Joh. Petersen har givet: 1) en betydelig Samling Dybvandsfiske, fangede af Dr. Joh. Schmidt fra „Thor“ i det nordlige Atlanterhav; fremhæves kan: 2 Expl. af den næsten blinde, men med lange øvre Brystfinnertraaler forsynede Slægt *Bathypterois*; *Chimæra mirabilis*; *Raja hyperborea*; *Alepocephalus*; talrige *Macrurer*; talrige *Scopeliner*, 2) følgende *Selachier*, ligeledes fangede fra „Thor“, men i danske Farvande og af Dr. A. C. Johansen: *Mustelus vulgaris*, en c. 1 M. lang Han, tagen udfor Thyborøn (ny for Faunaen); et stort Antal *Raja fyllæ*, af begge Kjøen og forskjellig Alder, fra Skagerak; 7 Expl. af *Raja lintea* fra Skagerak; en stor Havkal. Mag. sc. R. Hørring har skænket en Samling danske Fugle og Pattedyr i Spiritus, ialt 65 Numre. Fra Zoologisk Have er modtaget følgende i Haven døde Dyr: 15 Pattedyr: *Mycetes seniculus*, *Galictis intermedia*, *Felis pardalis*, *Viverra genetta*, *Capra ægagrus*, 2 *Tragulid* *meminna*, *Cervus aristotelis*, 2 *Cebus* sp., *Antilope cervicapra*, *Arctomys monax*, *Felis chaus*, *Sciurus* sp., *Lepus variabilis*; 10 Fugle: *Chionis alba*, *Cyanurus cyanicapillus*, *Aquila nævia*, *Tantalus ibis*, *Pavo cristatus*, *Helotarsus ecaudatus*, *Pauxis galeata*, *Panurus biarmicus*, *Ephippiorhynchus senegalensis*, *Ortalis ruficauda*; 6 Krybdyr: *Iguana tuberculata*, *Phrynosoma coronatum*, *Salvator teguixin*, *Chamæleon*

vulgaris, *Metopoceros cornutus*, *Cyclemys amboinensis*. Af de Fugle, der ere indsendte fra Fyrene, ere 68 benyttede paa Museet.

Gaver ere desuden modtagne fra Konservator Scheel (Krop af *Larus minutus*, *Sorex pygmaeus*, *Arvicola amphibius*, Krop af en St. Bernhard-Hund, 2 *Circus cineraceus*, en *Falco gyrfalco*, Underkæber af *Ogmorhinus leptonyx*), Forpagter Christiani (*Mus minutus* fra Bølling Sø, *Mus sylvaticus* og andet), Professor Jungersen (Unger af *Myxine glutinosa*), Mag. sc. R. Hørring (16 skudte danske Fugle, Skind af *Anser segetum*, en *Vidua paradisea*, et Par Hvalros-Knogler fra Island), Grev Schack (en tertiær Hajhvirvel fra Gram), Mag. sc. Chr. Levinsen (8 tertiære Hajtænder fra Gram), Hr. Karl Adzersen (en jordfunden Hjernekasse af Hest fra Lexgaard, Slesvig), Mag. sc. V. Nordmann (Hovedskal af *Fulmarus glacialis* funden paa Stranden ved Søndervig i 1896), Fisker Poul Ottsen (en *Zeu-gopterus punctatus* fra Skagen), Dr. Th. Mortensen (Hovedskal af *Python reticulatus*, *Gasterosteus pungitius* og *Leucaspis delineatus*), Underfodermester Christensen (vanskabte Fødder af en Kalv), Viceinspektør Winge (Skind af *Dendrocopus major* og *Saxicola oenanthe*, isabellefarvet, indsendte fra Myggenæs af Lærer S. Niassen), Museets 2den Afdeling (et Par Forsteninger af Fiske og *Ichthyosaurus*, en Del grønlandske Fugleæg), Fuldmægtig E. Lehn Sahiøler (2 *Lepus variabilis* fra Norge, en *Aquila nævia* fra Bøtø), Lærer Manniche (en Hovedskal af Ræv, 2 Duninger af *Rallus aquaticus* og en voxen, *Anas strepera*, *Limosa lapponica*, *Acrocephalus turdinus*, alle udstoppede, desuden et Par skudte Fugle), Hr. Hauschild (jordfundne Øreben af Hvaler og Kjæbe af *Diodon*, en *Mus fuscipes* og en Række Krybdyr og Padder, hvoraf nogle nye for Museet, det meste fra Australien), Nationalmuseet (Knogler af 10 Hunde fra Hedeliskjær Mose og nogle andre mosefundne Knogler), Hr. J. Winther (nogle Knogler fra en Vikingegrav ved Stengade paa Langeland og fra en Hyttetomt fra Stenalderen paa Thingbjerg), Professor Valdemar Schmidt (to ægyptiske *Serranus-Mumier*), Oberstinde Thestrup (6 Fugle døde i Bur), Grosserer Axelsen (en jordfunden Hvalhvirvel), Oberstinde Volqvartz (en Papegøje død i Bur), Cand. med. J. Collin (et Par jordfundne Knogler fra Spanien og Frankrig), Husejer J. M. Larsen (et vanskabt Gaase-Æg), Dr. Joh. Schmidt (*Molva vulgaris* fra Syd-Island), Hr. Schmitger (9 Fugle døde i Bur, mest sjældnere Arter), Stabssergent Jacobsen (Krop af *Oedincnemus crepitans* fra Vejle), Hr. Jacobsen-Høyberg (Bastarder af Svenske og Stillits med Kanariefugl), Kandidat Gemzøe (3 *Pleuronectes cynoglossus* fra Island), Arkitekt Hagerup (et Skind af skandinavisk *Falco gyrfalco*), Bankbestyrer Regenburt (Sturnus unicolor og *Saxicola oenanthe* var., udstoppede), Professor Koehler (2 *Trachyrhynchus longirostris*), Fisker Tversted (en *Rhina sqvatina* fra Skagen), Dr. Forsyth Major (2 Hovedskaller af Fostre af *Gazella euchose*), Kolonibestyrer Frandsen (nogle grønlandske Fiske), Læge Bølling (2 *Mustela erminea*), Konsulent L. N. Larsen (2 Æg af *Caprimulgus europæus* fra Gjelsted), Hr. P. S. Thal Larsen (6 Hovedskaller eller Pander af *Bos sondaicus* fra Java), Hr. Nyekjær (2 Hovedskaller af *Lagenorhynchus albirostris* og 3 Fugle-Skind fra Narssalik, Syd-Grønland), Distriktslæge Rambusch (en udstoppet *Ardea*

comata fra Nissum Fjord), Inspektør Dr. Blinkenberg (en Del Knogler af Offerdyr udgravede ved Athenes Alter ved Lindos paa Rhodos), Apotheker Baagøe (Kroppen af en *Mergus* alle fra Holtegaard ved Kjøge, Juni 1904), Udstedsbestyrer Søren Nielsen (en *Macrurus* i Spiritus og Skelet-Dele af *Anarrhichas* og *Lycodes* fra Angmagsalik), Kolonibestyrer Bistrup (flere grønlandske Fiske, deriblandt en *Acanthias vulgaris* med 3 Unger, Æg af *Cosmonetta histrionica*, Skeletter af *Erignathus barbatus* og *Delphinapterus leucas*), Cand. jur. Weibel (Rede af *Ruticilla titys* fra Helsingør), Mag. sc. R. Stamm (Skelet-Dele af Eldsdyr, Hovedskal af Hundehvalp), Hr. Heymann-Clausen (en *Rana agilis* fra Slipshavn), Professor Warming (*Gasterosteus pungitius*, *Sorex vulgaris*), Konservator H. P. Hansen (12 Fostre af *Crossopus fodiens*), Hr. P. Mortensen (en *Accipiter nisus*), Hr. A. Lauritzen (et Stykke Skind af *Dromæus novæ-hollandiæ*), Hr. Walseth (en *Buteo vulgaris*), Apotheker Erichsen (*Scomberesox saurus* og *Gadus saida* fra Island), Provst Kjølhede (en *Machetes pugnax*), Lærer Lundager (5 Fugle og 1 Fisk fra Egedesminde), Hr. Carlos Hall (Rede af *Furnarius rufus*), Etatsraadinde Collin (en udstoppet *Fratercula arctica* fra Vorupør), Stud. mag. F. Johansen (3 Fugle og 5 Arter Fiske i Spiritus hjembragte fra hans Islands Rejse med „Beskytteren“), Hr. L. B. Jacobsen (en Vibe med skadet Næb), Hr. C. Fagerstrøm (et Foster af *Halichoerus grypus*), Distriktslæge Dreyer (3 *Synaphobranchus marmoratus*), Fisker Villumsen (6 *Motella mustela* fra Snekkersten), Apotheker Teilman-Friis (en Del jordfundne Knogler fra Mors, deriblandt en Hovedskal af *Meles taxus*, der ikke i Nutiden kjendes fra Øen), Mr. W. Eagle Clarke (*Mus musculus* var. fra Færøerne).

Ved Bytte og Kjøb er tilkommet: 94 Hovedskaller af 18 Arter grønlandske Fugle og et Par Hovedskaller af *Canis lagopus*, en lille Samling Levninger af nordamerikanske tertiære Pattedyr, en udstoppet *Mustela erminea* i Overgangsdragt, en Hovedskal af en mosefunden tam Oxe, en mosefunden Hjernekasse af Rensdyr med Horn, en Samling grønlandske Fiske af 10 Arter, en *Diplomystus humilis* fra tertiære Lag i Wyoming, 3 Krybdyr fra Argentina, en stor *Tropidonotus natrix* fra Boserup, en *Platycercus pennantii* død i Bur, et mosefundet Rensdyr-Horn, et Hoved af et ungt Eldsdyr, et Hoved af *Oris nivicola*, en udstoppet *Milvus migrans* fra Bøtø, en *Pagellus centrodontus* fra Store Belt, en udstoppet *Phalacrocorax graculus* fra Thisted-Eggen, en udstoppet *Oedipnemus crepitans* fra Lolland, en *Colymbus glacialis* fra Skagen, 16 Fugle-Skind og et Pattedyr-Skind fra Finmarken, nogle mosefundne Levninger af Krondyr og tam Oxe, en *Trichomycterus* fra Argentina, to Anser *leucopsis* og en *Clangula glaucion* fra Limfjorden, en *Trionyx*, en *Crocidura murina*, 2 *Manis javanica* og en *Helictis orientalis* i Spiritus, en Hovedskal af *Sus verrucosus*.

III. Opstillet er: I Pattedyr-Samlingen: 2 udstoppede (*Equus caballus przewalskii*, *Tragulus meminna*), 9 i Spiritus, 42 Hovedskaller og nogle mosefundne Levninger. I Fugle-Samlingen: 19 udstoppede, af dem 13 danske, 1 i Spiritus. I Krybdyr-Samlingen: 10 i Spiritus. I Padde-Samlingen: 1 i Spiritus. I Fiske-Samlingen: 4 i Spiritus, 2 Mumier, 1 Forstening.

IV. Paa Museets Aabningsdage har det været besøgt af 75916 Mennesker. Af Adgangskort til Studerende, Lærere og Kunstnere er udstedt 67. En Række Knoglefund fra finske Kjøkkenmøddinger og fra forskellige forhistoriske og geologiske Aflejringer fra flere Steder i Sverrig er bleven gennemgaaet og bestemt i Museet af Viceinspektør Winge. Afdelingens Samlinger have været benyttede af følgende Udlændinge: Baron Cl. Kurck, Dr. Hilzheimer, Docent Wiman, Dr. Forsyth Major m. fl.

Anden Afdeling.

Den om denne Afdeling af Museumsinspektør Levinsen afgivne Beretning findes under de Moltkeske Afdelinger.

Tredie Afdeling.

(Museumsinspektør, Dr. Meinert.)

I. Insekterne.

A. Generalsamlingen. 1) Arbejdet med Samlingens Opstilling og Forening med den Westermanske Samling er fortsat med Opstilling af Familierne Eucnemidæ og Elateridæ til Slægten Semiotus. Dernæst er af Familierne Cicindelidæ og Carabidæ opstillede de 24 første Kasser indtil Hovedslægten Carabus med dens mange Arter. (Ad. Bøving). Hymenopterernes Bearbejdelse er begyndt og saaledes Westermans Samling gennemgaaet og delvis revideret; Museets Magasiner af denne Orden ligeledes gennemgaaede og ordnede. Familien Ichneumonidæ af den gamle Samling revideret. (W. Schlick.)

Som yderligere foreløbige Arbejder ved Samlingernes Forening kan fremdrages Ometikettering af Ordenerne Hemiptera, Homoptera og Neuroptera i Westermans Samling, og hver enkelt Stykkes Forsyning med Samlingens Mærke. (C. W. Schlick.)

B. Den danske Samling. Indarbejdelsen af den Løvendalske Samling er fortsat med Kraft og følgende Familier: Staphylinidæ (paabegyndt forrige Aar), Mycetophagidæ, Dermestidæ, Byrrhidæ, Georyssidæ, Parnidæ, Endomychidæ, Erotylidæ, Coccinellidæ, Pselaphidæ, Scydmanidæ, Nitidulidæ, Colydiidæ, Cryptophagidæ, Lathridiidæ, Cerambycidæ, Chrysomelidæ, Elateridæ, Buprestidæ, Tomicidæ, Telophoridæ, og Begyndelsen af Curculionidæ ere ometiketterede og indstukne i Museets gamle Samling (W. og C. W. Schlick.)

II. Edderkopperne.

Udover Konservering og Indsættelse af det i Aarets Løb indkomne, temmelig ringe Materiale, er intet at bemærke.

III. Krebsdyrene.

1) Bundmaterialet af de af Konsul Sv. Gad i Singapore forærede Indsamlinger, se forrige Aars Beretning under Gaver Post 13, er nu ogsaa undersøgt, og Krebsdyrene udpillede af dette (2 Cylinderglas og 19 Tuber). Blandt Formerne kan særlig mærkes et Par Arter af Fam. Apseudidæ

og nogle Expl. af en *Nebalia*. 2) Det af Rentier Hauschild ifjor og iaar skænkede Materiale af Krebsdyr er sorteret og delvis bestemt (13 Cylinderglas og 12 Tuber). 3) Udskillelsen af det af Dr. Joh. Schmidt i Sommeren paa „Thor“s Togt i Farvandene ved Island og Færøerne indsamlede meget store Materiale af Krebsdyr og Pycnogonider (undtagen de pelagiske Copepoder), Decapoda, Euphausiacea og Mysidiacea er fortsat og fuldendt og bestemt til Art (tilsammen 62 Arter); den ubestemte Del af Samlingen fylder 14 Cylindre og 208 Tuber. 4) Udskilt det af Dr. Joh. Schmidt i Sommeren 1905 paa „Thor“s Togt i Farvandene ved Island, Færøerne, Vest for Storbritannien og Bretagne indsamlede store Materiale af Krebsdyr (undtagen pelagiske Copepoder), Decapoda, Euphausiacea, Mysidiacea er bestemt til Art. Hele Samlingen fyldte 43 Cylindre og 211 Tuber. 5) Bearbejdelsen af „Ingolf“s Krebsdyr med Inddragen af Materiale fra „Thor“ er fortsat (Texten til Decapoda skreven ren, den til Euphausiacea og Mysidiacea færdig i Kladder). Afdelingens betydelige Materiale af exotiske Euphausiacea er bestemt (i Anledning af et monografisk Arbejde). De 5 her nævnte Arbejder skyldes alle Dr. H. J. Hansen. 6) Planktonprøverne fra „Thor“ 1904 og 1905 ere gennemgaaede for Copepodernes Vedkommende og disse bestemte til Slægt. Antallet af Tuber omtrent 1000, og i den sidste Halvdel af Efteraaret er den endelige Bestemmelse og Bearbejdelse af det udsorterede Materiale og de af Ingolf og andre Expeditioner fra Havene om vore nordlige Bilande hjembragte Copepoder paabegyndt. (C. J. With).

Af *Gaver* og *Forøgelser* maa fremhæves den Forøgelse, som Afdelingen har modtaget af Krebsdyr og andre Hav-Arthropoder. 1) Assistent Lohmann i Ikamiut i Nordgrønland har givet en lille Samling Krebsdyr (de medfølgende Dag-Sommerfugle vare desværre ødelagte ved Ankomsten til Museet. 2) Udbyttet af „Thor“s Togt fra 1905, jfr. det ovenfor anførte om Arbejdet i Afdelingen. 3) Udbyttet af „Beskytteren“s Togt fra 1905, Hr. Frits Johansen, jfr. det ovenanførte. 4) Dr. H. J. Hansen har givet en ham sendt Samling Lyskrebs, Euphausiacea, fra „Albatros“-Expeditionen, Smithsonian Institution, til Bytte for Krebsdyr, sendte Institutionen, og desuden 4 for Museet nye Arter af Mysider, 1 for Museet ny Lyskrebs og 2 meget unge Expl. af *Sergestes robustus*. 5) Rentier Hauschild har givet 3 Arter af Crustaceer, deriblandt en meget stor Astacoides fra Viktoria i Australien. 6) Lærer Mathiassen i Mullerup har gennem Professor Jungersen foræret en større Mængde af *Apus productus*. 7) Lærer Lundager, Egedesminde, har givet 14 Tuber med Insekter, Edderkopper og Krebsdyr fra Grønland. 8) Lærer Jensen Haarup har solgt Museet endel af ham ved Mendoza i Argentina indsamlede Insekter, fortrinsvis Biller og Billelarver, af hvilke kan frembæves en Scarabæide, *Eucranium arachnoides*, med Larve, en *Mallodon spinibarbe* med Larve, 4 Arter af *Cassida*-Larver med Imagines, en *Hippodamia* Imago med Larver, en *Dermestes* Imago med Larver og en *Galeruca* Imago med Larver. 9) Lærer Esben Petersen i Silkeborg har givet en Del Larver, store og smaa, af vor store Eghjort, *Lucanus cervus*, tagne nær Funder Station. 10) Cand. jur. J. C. Nielsen har foræret 3 Larver af den hidtil

sjældne danske Træbuk *Spondylus buprestoides*. 11) Fru Greiner, f. Christensen, nogle Biller fra Botzen i Tyrol. 12) Mrs. N. T. Larsen i Auckland i Ny-Zealand har sendt Museet igjennem Museumsdirektør, Dr. Soph. Müller en Sommerfuglelarve med dens vedhængende, mere end tommelange Svampe-Parasit, *Cordyceps Robertsii*. 13) Hr. Einer Rosenberg har givet Museet en Larvehud og Pupper til en Løbebille, *Amora spinipes*, som er ny for Museet. 14) Dr. Ulrich i Kjøbenhavn har givet en meget stor og smuk Hvepsere, *Vespa Crabro*. 15) Maler Joachim Skovgaard har givet en *Lampyrus Imago* og en *Lampyrus Larve* fra Vellore i Forindien (muligt sammenhørende).

Som Gjengjæld eller i Bytte er afgivet: 1) Til Miss Rathbun af Un. Stat. National Mus. *Sergestes Atlanticus* M. Edw. 8 Expl. i 3 Alderstrin. 2) Kammerherre, forh. Stiftamtmand Fabritius Tengenagel 2 Stk. af Galthvepsen *Biorhiza aptera*.

Afdelingen har i Aarets Løb fortsat Forbindelsen med Entomologist Felt i Albany.

Paa Afdelingens Materiale er helt eller delvis baseret følgende Arbejder: 1) Dr. H. J. Hansen: „Further Notes on the Schizopoda“ i Bulletin d. Mus. Océanographique de Monaco, Nr. 42 1905 (32 Sider). 2) Samme: „On the Propagation, Structure and Classification of the Sphæromidæ“ i The Quarterly Journal of Microscop. Sc. Vol. 49, Oct. 1905 (65 Sider m. 1 Tavle). 3) Samme: „Revision of European Marine Forms of the Cerolaninæ, a subfamily of Crustacea Isopoda“ i Journ. Linn. Soc., London, Vol. 29 (37 Sider med 3 Tavler). 4) Samme: „On the Morphology and Classification of the Assellota-Group of Crustaceans, with Descriptions of the Genus *Stenetrium* Horn. and its species“ i Proc. Zool. Soc. London for 1904, publ. April 1905 (30 Sider med 3 Tavler). 5) Endelig maa tilføjes, at Dr. Will. Sørensen allerede i 1904 har udgivet „Danmarks, Færøernes og Islands Edderkopper med Undtagelse af Theridierne“, som næsten udelukkende er grundet paa Museets Samlinger (ca. 200 Arter og 187 Sider).

De Moltkeske Afdelinger.

Studie- og Undervisningssamlingen.

(Professor, Dr. Hector Jungersen.)

For videregaaende naturhistoriske Studerende har Bestyreren fortsat den i forrige Aars Efteraarshalvaar begyndte Gjennemgang af Dyreriget Hovedformer, 3 Timer ugentlig i Forelæsninger og Examinatorier; i Foraarshalvaaret blev gennemgaaet: Echinodermer, Platyhelminther, Rotatorier, Nemathelminther, Chætognather, Annelider, Bryozoer, Brachiopoder, Gephyreer, Phoronis, Enteropneuster og af Arthropoderne Entomostraca (c. 25 Deltagere) i Efteraarshalvaaret fortsattes Arthropoderne med Malacostraca, Myriopoder, Insekter (Thysanurer, Collemboler, Thysanopterere, Orthopterere, Hemipterere, Neuropterere, Coleopterere, Hymenopterere) (c. 25 Deltagere). I begge Halvaar er afholdt et praktisk-zoologisk Kursus over Typer af hvirvelløse Dyr, med Assistance af Dr. Mortensen og

i November—December af Mag. sc. Stamm, 2 Dage om Ugen i 2 sammenhængende Timer (11 Deltagere i Foraarshalvaaret, 10 i Efteraarshalvaaret). I første Halvaar blev gennemgaaet: *Eledone moschata*, *Loligo vulgaris*; *Chiton marmoreus*; *Buccinum undatum*; *Phallusia aspersa*; *Branchipus Grubei*, *Limnetis brachyura*; *Ascaris megalcephala*. Følgende Former blev gennemgaaede i andet Halvaar: *Blatta orientalis*, *Machilis maritima*; *Gryllotalpa*, Larver af *Libellula*; Larve og Imago af *Oryctes nasicornis*, nogle Caraber; *Bombus*, *Vespa*; *Podura aquatica*; *Lithobius*; *Dolomedes* og *Epeira*; *Phalangium*; *Gamasus* og *Phytoptus*. Derefter blev begyndt paa *Amphioxus lanceolatus*.

Studiesamlingen har i begge Halvaar været benyttet af ca. 8 videregaaende naturhistoriske Studerende og af 6—4 Begyndere; Vejledning gaves foruden af Bestyreren af Cand. mag. Ad. Jensen og Dr. Mortensen. Studiesamlingen har endvidere givet Arbejdsplads til videnskabelige Arbejder og Undersøgelser af Cand. mag. Ad. Jensen, Dr. Mortensen og Mag. sc. R. Hørring, og som i tidligere Aar har den været benyttet af Dr. W. Sørensen til Statens Lærerkursus og Feriekursus.

Samlingen er i Aarets Løb bleven forøget med nogle og halvtredsindstyve Præparater, de fleste af hvirvelløse Dyr. Særlig kan nævnes: *Siphonophorer* (*Agalma*, *Rhizophysa*, *Praya*), *Tiedemannia*, *Hormiphora*, *Bonellia*, *Phoronis*, *Doliolum*, *Distaplia*, en Del store Hav-Planarier, alle fra Neapel; Præparater til Oplysning af Homologierne i Kalkskelettet af *Asterider* og *Ophiurer*; en Række Hovedformer af Gruppen *Solenogastrea*; kæmpestore *Sagitta*; Hudstykke af Nordkaper med Masser af *Cyamus*; et Stykke Gjælle med tilhørende Gjællegitter af Brugden; Præparater af *Uncinaria*; do. af *Ascaris megalcephala* visende de store Exkretions-Celler.

Gaver ere modtagne fra: Museets 2den Afdeling (*Neomenia* sp.; *Proneomenia* *Sluiteri*, *Chætoderma nitidulum*; *Sagitta* sp.; *Dorocidaris papillata*, *Calveria hystrix* og forskellige Sø- og Slangestjerner); Stud. mag. A. Brinkmann (*Yungia aurantiaca*, 2 Expl., *Thysanozoon Brochii*, *Cryptocelis compacta*; *Planaria gonocephala*, *Mesostoma tetragonum* med Æg, *Convoluta paradoxa*; *Glugea microspora* paa Hundestejle; *Salpa pinnata*; *Fierasfer acus*; en Række Stadier af *Lernæa branchialis* fra unge Exemplarer af *Gadus merlangus*; ganske unge Stadier af *Alcyonium digitatum*); Stud. mag. Fr. Johansen (en Samling Hummer-Larver; nogle *Pecten* sp.); Mag. sc. R. Hørring (3 smukke Præparater af gjennemskaarne Øjne af Kat, i Gelatine); Handelsgartner Nielsen, Folehave (en 4-benet Kylling); Lærer Mathiassen, Mullerup (en Samling *Apus productus* fra Kirkehel-singe); Stud. mag. C. V. Otterstrøm (Hundestejler med *Chalimus*-Stadier af en *Caligus*); Dr. med. Lendorf (unge Larver af *Calliphora exythrocephala* afgaaede fra en Patient i Fredericia); Stud. med. L. Christensen (Larver af samme Spyflue fra Hovedbunden af en Patient paa Kommune-hospitalet); Dr. A. Appelløf, Bergen (Stykke af en Gjælle med tilhørende Gjællegitter af *Selachus maximus*); Læge Schondel, Kjerteminde (en Samling Dværg-Æg (o: uden Blomme), lagte af store Høns); Professor, Dr. med. K. Pontoppidan (Præparater af *Uncinaria americana*); Dr. phil. Th. Mortensen (*Carcinus mænas* i Skalskifte); Docent, Dr. phil. A. Krogh

Rana esculenta ♂ med abnormt Hjerte); Læge Bølling, Ringsted (et Agerhønehoved med Næbet misdannet af Coccidiose); Kaptajn M. C. Bull, Nordfjord paa Island (Hudstykke af *Balæna biscayensis* med *Cyamus ovalis*); Fisker P. Willumsen, Snekkersten (en Samling af *Agonus cataphractus*).

Samlingen af mikroskopiske Præparater til Undervisningsbrug er bleven forøget med en Række Præparater, udførte af Dr. Th. Mortensen (Snitserier af *Amphioxus*, m. m.), en Række Præparater af Turbellarier, skænket af Stud. mag. A. Brinkmann, de ovennævnte af *Uncinaria*, skjenkede af Professor Pontoppidan, m. m.

To Mikroskoper ere blevene anskaffede, saaledes at Studiesamlingen nu har til Benyttelse 14 Mikroskoper.

Den ret betydelige Samling af hvirvelløse Dyr i Spiritus, som ikke udgjør en Del af den til Forelæsnings- og Undervisningsbrug opstillede Samling, men for største Delen er opbevaret i Rørglas, er bleven omordnet og hensigtsmæssigere opstillet saaledes, at Risiko for Udtørring og det deraf fordrede idelige Eftersyn fremtidig undgaas. Den i forrige Beretning omtalte Restaurering af Forelæsningstavlerne er nu fuldstændig gennemført. Af nye Forelæsningstavler er udført 6.

Bogsamlingen er bleven forøget med: Fortsættelsen af O. Hertvig: *Handbuch der vergleichenden und experimentellen Entwicklungsgeschichte* 21—26 Hefte; Brandt und Apstein: *Nordisches Plankton*, 3. og 4. Levering; Trägårdh: *Monographie der arktischen Acariden*; Ekman: *Die Phyllopoden, Cladoceren u. freileb. Copepoden der nord-schwedischen Hochgebirge* (Gave fra Museets 3die Afdeling); Théel: *Phascolion Strombi* og G. Eisen: *Bidrag till Appendiculariernes Anatomi* (Gave fra Mag. sc. Stamm); *Tidsskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben* 1—30 (Gave fra Etatsraadinde B. Collin); Boas: *Lærebog i Zoologi*, 3die Udg. 1904—05, 2det Halvbind.

Bløddyr-, Straaledyr- og Ormesamlingen. (Museumsinspektør Levinsen.)

Forøgelse af Samlingen. Den betydeligste Forøgelse i Aarets Løb skyldes Læge Jonas Collin, der har skænket Afdelingen sin store og værdifulde Mollusksamling indeholdende flere Tusinde Numre. Af Indholdet kan anføres følgende: et meget betydeligt Antal Skaller af danske Land- og Ferskvandsbløddyr, udmærket smukt konserverede og omhyggeligt etiketterede; en anelig Samling Bløddyr fra danske Farvande, hvoriblandt adskillige mindre almindelige eller sjældne Arter; en betydelig Samling Havmollusker fra Norge (især fra Fjordene ved Bergen), tildels fra ret betydelige Dybder; Land- og Ferskvandsmollusker fra Norge; betydelige Samlinger Typeexemplarer til Afhandlinger af Vesterlund og Malm; ca. 200 Numre arktiske Snegle, Muslinger og Brachiopoder (Spitsbergen, Grønland o. s. v.); en Del Tertiærforsteninger fra Nørre- og Sønderjylland; en betydelig Samling Silurforsteninger (med Numre paasatte af G. Lindstrøm og refererende sig til hans *Nomina fossilium siluriensium Gotlandiæ*); endelig en Mængde fossile Snegle, Muslinger, Cephalopoder og Brachiopoder af forskjellig geologisk Alder og fra forskjellige Lande (Tyskland,

Frankrig o. s. v.). Ved Dr. C. G. Johs. Petersen er fra Kommissionen for Havundersøgelser modtaget en betydelig Samling, tilvejebragte af Dr. Johs. Schmidt under hans Togt 1905 med Undersøgelsesdamperen „Thor“ til Farvandene ved Island, Færøerne, Irland og Vest-Frankrig. Foruden talrige Mollusker, hvoriblandt smukt bevarede Kjolsnegle (Carinaria) og skalbærende Vingesnegle skal fremhæves et Antal smukke og delvis meget store Gopler. En chnostom Bryozo, som sidder paa Piggene af *Cidaris papillata* synes at være ny. Konsul Sv. Gad i Singapore har atter iaar sendt Afdelingen en værdifuld og anselig Samling af lavere Dyr, i hvilken næsten alle Afdelinger ere repræsenterede, og af Stud. mag. Fritz Johansen er modtaget en anselig Samling Havmollusker og andre Dyreformer, indsamlede af ham ved Færøerne samt ved det sydlige og sydvestlige Island under hans Togt med Marinens Opmaalingsfartøj „Beskytteren“. I Bytte for fossile danske Kridtbryozøer, indsamlede og bestemte af Bestyreren, er modtaget af Mr. Maplestone, Eltham, Victoria 40 Arter af australske, mest fossile Bryozøer og fra Smithsonian Institution foruden et Raamateriale, bestaaende af Bryozogrus fra Kridtformationen, c. 25 Arter af fossile Bryozøer (hvoriblandt Slibepreparater af palæozoiske Arter) og et Antal fossile Crinoideer og Blastoideer.

Mindre Bidrag skyldes: Husejer C. Schiebler, Kjøbenhavn og Konservator Hansen, Herning (nogle Indvoldsorme), Kolonibestyrerne Olsen, Bistrup, Daugaard-Jensen og Underassistent Lohmann (grønlandske Dyreformer), Professor Jungersen (Nudibranchier fra Skagerak), Stud. mag. A. Brinkmann (*Modiolaria* & *Ascidier* fra Neapel), Lærer Niessen paa Myggenæs (opskyllede Skaller fra Færøerne), Cand. mag. Ad. Jensen (*Cyprina*, *Mytilus* og *Littorina* fra postglaciale Skalbunker paa Spitsbergen). Stud. mag. F. Johansen (*Lima hians* i dens Reder), Dr. phil. Mortensen (et Antal mindre almindelige Snegle og Muslinger, skrabeede i Kattegat og Skagerak fra Kutteren „Ragna“, et Antal Goplepolyper og Bryozøer fra Frederikshavn), Dr. Østergren, Upsala (et Antal nordiske, smukt preparerede Søpølser), Mag. sc. Porsild (Skaller opskyllede paa Øen Disco i Grønland), Enkefru Marsmann (et Par smukke Koraller samt *Tridacna* og *Nautilskaller*), Professor de Geer (fossile *Yoldia arctica* fra England), Apotheker Teilman-Friis (et smukt Exemplar af *Nereis virens* fra Limfjorden), Adjunkt O. Nordgaard, Bergen (et Antal norske Bryozøer), Zoologisk Museums 3die Afdeling (et Antal *Peripatus*-Arter), Mag. sc. O. Poulsen (et Antal af ham indsamlede Gopler), Lærer Lundager (et Antal grønlandske Dyreformer), Museet i Gøteborg (nogle Ikter og Aktinier), Museet i Marseilles (nogle Bryozøer).

Videnskabeligt- Bestemmelses- og Ordningsarbejde. Bestyreren har fortsat sine Studier over Bryozøerne og sine Bestemmelses- og Ordningsarbejder indenfor denne Dyreklasse. Afdelingens malakologiske Assistent, Cand. mag. Ad. Jensen har anvendt største Delen af sin Tid til Ordningen af det i Aarets Løb indkomne betydelige nye Materiale og har iøvrigt arbejdet videre paa den til Publikation bestemte Bearbejdelse af Museets kolossale Samlinger af Muslinger fra de nordiske Have. Mag. sc. Vang og Medhjælper Fagerstrøm have gennemgaaet en Del Bundprøver fra

„Thors“ og „Beskytteren“s Togter. Afdelingens anden Assistent, Mag. sc. W. Lundbeck har fortsat sin Bearbejdelse af Ingolf Expeditionens og af det øvrige arktiske Svampe-Materiale. Der er fortsat med Bearbejdelsen af Underfamilien Mycalinæ, hvis Slægter ere ordnede, og den artsrige Slægt Hymedesmia er under Arbejde. Det i Aarets Løb tilkomne nye Materiale er indordnet, og der er begyndt en Katalogisering af det færdig bearbejdede Materiale, til hvis Optagelse der er indrettet et Værelse i Kjælderen.

Professor Spiridon (Brusina), Dr. H. Bloomer (Birmingham) og Mr. H. Fulton (London) ere blevne hjulpe med Molluskmateriale fra Afdelingen, og en russisk Videnskabsmand, Dr. Kluge fra Kasan har i nogen Tid studeret Bryozoa ved Museet.

Følgende Arbejder ere baserede paa Afdelingens Materiale: W. Lundbeck: Desmacidonidæ (pars) 219 pag. med 20 Tavler (2den Del af Arbejdet over Ingolf Expeditionens Svampe), A. S. Jensen: On the Mollusca of East-Greenland, I. Lamellibranchiata. With an introduction on Greenland's fossil Mollusc. Fauna from the quarternary time (Medd. om Grønland, Bd. XXIX; A. S. Jensen: Om Molluskerne i de hævdede Lag ved Bulantshøfði (Overs. K. D. Vid. Selskabs Forhandl. 1904, Nr. 6). Endvidere har Dr. Th. Odhner i Upsala benyttet Afdelingens grønlandske Iktmateriale i sit Arbejde, „Die Trematoden des arktischen Gebietes“ (Fauna arctica).

4. Laboratoriet for Histologi og Embryologi i 1905.

(Leder: Professor, Dr. H. Jungersen.)

I Foraarshalvaaret fortsattes og bragtes til Afslutning et histologisk Kursus, som med 2 samlede, ugentlige Timer ialt har strakt sig over 3 Halvaar (10 Deltagere). Undervisningsmaterialet har, som sædvanligt, hovedsagelig bestaaet i en Samling færdige Præparater (paa dette Kursus ialt henved 70 Stk.), som udleveredes hver af Deltagerne til Ejendom. For samtidig dog at give de zoologiske Studerende, som maatte ønske dette, et Indblik i de histologiske Præparationsmetoder, afholdtes desuden (for første Gang) et særligt, teknisk Kursus 2 Dage om Ugen i 3 sammenhængende Timer; de 6 Deltagere fik herved Lejlighed til praktisk at gennemgaa det vigtigste af Fixerings-, Mikrotomerings- og Farvnings-tekniken. I Efteraarshalvaaret er dernæst, i 2 ugentlige Timer, paabegyndt et nyt histologisk Kursus (8 Deltagere).

Laboratoriet er endelig i Foraarshalvaaret blevet benyttet af 3 medicinske Kandidater, i Efteraarshalvaaret af 4 naturhistoriske Studerende.

Som en Undersøgelse, til hvilken Materialets Bearbejdelse hovedsagelig har fundet Sted paa Laboratoriet, maa nævnes følgende Arbejde af Stud. mag. A. Brinkmann: „Studier over Danmarks rhabdocoele og acoele Turbellarier“ (Vid. Medd. fra d. naturh. Foren. i Kjøbenhavn 1906).

I Samlingen af mikroskopiske Præparater er Etiketteringen af Hvirveldyrpræparaterne ført til Ende. Dernæst er Samlingen til de hvirvelløse Dyrs Histologi bleven kritisk gennemgaaet, og de brugelige Præparater, ialt 115, blevne etiketterede paany. Forøgelsen i Aarets Løb udgjør 106

Præparater, af hvilke 86 ere udførte af Assistenten, Mag. sc. R. H. Stamm, medens 20, en Række smukke Præparater af den drægtige Uterus samt af Placenta, er en velkommen Gave fra Dr. med. Oluf Thomsen. Ved Aarets Slutning tæller den histologiske Samling ialt 652 Præparater.

Tilvæksten til den, kun ubetydelige Bogsamling udgjøres af følgende Værker: A. Bethe: Anatomie und Physiologie des Nervensystems; A. Gurwitsch: Morphologie und Biologie der Zelle; F. Nissl: Die Neuronenlehre; desuden de i Aarets Løb udkomne Hæfter af: Anatomischer Anzeiger, Zeitschrift für wiss. Mikroskopie, og Hertwig: Handbuch der Entwicklungslehre. Endelig bør det antydes, at man, for at benytte sig af en enestaaende gunstig Lejlighed til at skaffe Laboratoriet et udmærket Grundlag for et Bibliothek, har gjort de forberedende Skridt til at søge erhvervet ved en Extrabevilling Størsteparten af Dr. phil. R. S. Berghs videnskabelige Bogsamling.

Af Instrumenter er anskaffet: en Jung's Slædemikrotom med Tilbehør samt en Brücke's Loupe paa Stativ; fremdeles ere Mikroskoperne blevne kompletterede med 5 Objektiver til svageste Forstørrelse, medens 10 ældre Revolvere til kun 2 Objektiver ere blevne ombyggede med de langt mere praktiske til 3.

Til Slut maa nævnes, at den Del af Laboratoriets Lokaler, som benyttes af de Studerende, i Sommerens Løb har undergaaet en gennemgribende Istandsættelse; ved Hvidtning af Lofterne, ved Opsættelse af nye Tapeter, ved Malning af Paneler og Vindueskarme i lyse Farver, have de 3 Værelser ikke blot vundet overordentlig i Udseende, men Lysforholdene ere blevne langt bedre. Desuden er opsat en ny, fortræffelig Kakkelovn. Derimod lykkedes det desværre ikke samtidig, paa Grund af den dermed forbundne Bekostning, at faa afhjulpet den følelige Mangel paa frit Afløb fra Vaskene.

5. Det marine biologiske Sommerkursus i 1905.

(Professorerne, Dr. H. Jungersen og Dr. Eug. Warming.)

Det biologiske Kursus afholdtes i Frederikshavn i Sommeren 1905 med ét Hold Studerende under Ledelse af Docent, Dr. Kolderup Rosenvinge for den botaniske, af Dr. Th. Mortensen for den zoologiske Undervisnings Vedkommende i Tidsrummet fra 14de Juni til 16de Juli. Deltagere vare Studiosi magisterii: Bardenfleth, Brinkmann, Børup, Gemzøe, Bojsen-Jensen, Lunn og Otterstrøm. Som foregaaende Aar sørgede „Højskolehjemmet“ for Kost og Forplejning, medens Frederikshavns tekniske Skole ogsaa dette Aar som saa ofte tidligere uden Vederlag velvillig stillede Lokaler til Raadighed for Undervisningen.

Den zoologiske Undervisning støttedes paa det sædvanlige Udbytte af Dyreformer fra Bunden; de fleste vigtigere Typer af den i disse Farvande forholdsvis rige Bundfauna bleve tagne; kun Synapta (Labidoplax) Buski og Chetoderma nitidulum fandtes ikke, skjønt begge disse interessante Dyreformer i tidligere Aar have vist sig almindelige paa den

bløde Bund et Stykke udenfor Havnen. Ogsaa enkelte andre Arter syntes at optræde mindre talrigt end tidligere; til Gjengjæld synes andre at være komne til. Saaledes toges iaar et Par levende Individuer af *Nassa incrassata*, der ikke tidligere er taget levende i vore Farvande. Disse Forhold kunne tyde paa, at der stadig foregaar Forandringer i disse Vandes Fauna.

Som sædvanlig gjordes saa mange Former som muligt til Gjenstand for nærmere Studium hjemme i Lokalet, særlig saadanne som vanskelig lade sig konservere. Klækning af Meduser fra Hydroider udførtes med sædvanligt Held.

Studiet af Plankton-Organismerne var iaar særlig interessant. I den første Tid var Overfladevandet meget ferskt, c. 17⁰/₀₀, og Plankton var meget fattigt, væsentlig Copepoder og Dafnier samt *Ceratium tripos*. Efter en Nordenstorm steg Saltholdigheden til 34⁰/₀₀, medens Temperaturen sank fra c. 16⁰ R. til 6⁰ R. Plankton var nu overordentlig rigt, især med en Vrimmel af Meduser og forskellige Larveformer (Echinodermer, Annelider o. s. v.). I Løbet af en Dags Tid forsvandt Atlanterhavsvandet igjen for at give Plads for det ferskere Vand og det fattige Plankton. Bedre Lejlighed til at give de Studerende Indtryk af de hydrografiske Forholds Betydning for Organismerne kunde ikke ønskes. Det viste sig ogsaa, at det ferske Overfladevand ikke kunde benyttes til Forsøg med kunstig Befrugtning (af *Echinus*); ved Hjælp af en Vandhenter toges da Vand op fra de saltere Lag ved Bunden; saa lykkedes Befrugtningen; og alle Dyrene holdt sig meget længere levende i dette Vand end i Overfladevandet.

Da Forstanderen for Biologisk Station, Dr. C. G. Joh. Petersen kom til Frederikshavn med sin Damper „Sallingsund“, medens Kursus afholdtes, viste han dette den store Velvillie at sejle en Tur med dets Deltagere og Lærere ud i Skagerak, hvor der blev taget nogle Trawltræk. Der blev herved Lejlighed til at se adskillige Dyreformer af Interesse, bl. a. *Myxine*.

Den sidste Uge af Kursustiden anvendtes til en Tur med Kutteren „Ragna“, som var lejet til Biologisk Kursus. Udbyttet blev desværre ikke som forventet, paa Grund af uheldige Vejrforhold, idet 4 Dages Storm forhindrede alt Arbejde. Dog gav de faa Skrabninger, der blev Lejlighed til at foretage, særdeles interessante Ting, saaledes en Del Exemplarer af *Amphioxus* (N. for Læsø og V. for Anholt).

Den botaniske Del af Kursus foregik fra 26de Juni til 1ste Juli paa sædvanlig Maade. En af Dagene foretoges en længere Tur til Hirtsholmene, ved hvilken Lejlighed der foretoges Skrabninger Øst og Nord for disse. Paa Turen den 3die Juli med Biologisk Stations Skib „Sallingsund“ skrabadet paa Herthas Flak, dog med ringe botanisk Udbytte. Paa Sejlturen med Kutteren „Ragna“ fra den 5te til den 11te Juli foretoges den første Dag en Del Skrabninger med væsentlig botanisk Udbytte Nord for Læsø. Paa Grund af de uheldige Vejrforhold blev der ikke senere Lejlighed til at foretage saadanne Skrabninger; men under et nødtvungent halvanden Dags Ophold paa Læsø benyttedes Tiden til at

studere Hede- og Strandvegetationen paa denne Ø, og under et lignende Ophold paa Anholt blev der bl. a. Lejlighed til at besøge „Ørkenen“ og Strandvoldene.

6. Det Ferskvands-biologiske Laboratorium ved Furesøen i 1905.

(Dr. C. Wesenberg-Lund.)

I Henhold til et af Konsistorium og det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet anbefalet Andragende til Rigsdagen blev paa Finanslovsforslaget for 1905—1906 den til Driften af Laboratoriet bevilgede Sum stor 1300 Kr. forhøjet til 1800 Kr. og Lederens Honorar fra 1500 Kr. til 2500 Kr. De 500 Kr. skulde fortrinsvis anvendes til fysisk-kemiske Undersøgelser.

Efter Andragende til Carlsbergfondets Direktion overlodes Laboratoriet den Fondet tilhørende Motorbaad med Jolle og øvrige Apparater. Paa Tillægsbevillingsloven bevilgedes 550 Kr. til Gravning af Baadehavn, Opførelse af Baadehus, Leje af Baadeplads og Transport af Baad. Havnen blev gravet i Forsommeren paa en af Hofjægermester, Lehns greve Schulin velvilligt overladt Plads. Baadehuset opførtes i Efteraaret. Da Baaden viste sig i høj Grad at trænge til Reparation, bevilgede Carlsbergfondets Direktion en Reparationskonto paa 397 Kr. 89 Ø.

Da Forholdene vedrørende Laboratoriet i Aarenes Løb havde udviklet sig saaledes, at alle Midler til Driften af dette saavel som Lederens personlige Honorar udrededes af Universitetets Midler, og dette endvidere aarlig sendte ca. 4 Studerende ned til Laboratoriet, og da tilmed en Del af sammes Instrumenter og Bøger tilhørte Universitetet, maatte det blive klart, at den eneste naturlige Ejer af hele Institutionen kun kunde være Universitetet. I Juni 1905 indsendtes da til Ministeriet Andragende om, at Universitetet som Gave vilde modtage Laboratoriets Bygning, Baade og alle øvrige Utensilier, og om at dette for Fremtiden maatte blive betragtet som Universitetsinstitut. Andragendet ledsagedes af et fra den tidligere Ejer, Carlsbergfondets Direktion, til Lederen udfærdiget Gavebrev samt en fra Hofjægermester, Lehns greve Schulin tilsendt Skrivelse om, at de Grunde, hvorpaa Bygningerne vare opførte, tilsikredes Undersøgelsen for et Tidsrum af 10 Aar. Samtidig ansøgt om, at Universitetet vilde bestride de til Reparation og Vedligeholdelse nødvendige Udgifter. Da det lidt efter lidt havde vist sig, at det rent manuelle Arbejde, særlig efter at Motorbaaden var kommet til, var voxet altfor uforholdsmæssigt stærkt, anmodedes om, at Summen til Reparation etc. maatte blive bevilget i Form af Løn til en Mand, der kunde udføre de fleste af Reparationerne og iøvrigt gaa tilhaande ved Roning, Rengjøring, Maskinpasning etc.; Summen ansattes til 300 Kr., da Manden kun ønskes indenfor Sommerhalvaaret. Andragendet saavel om Overdragelsen af Laboratoriet til Universitetet som om Nybevillingen paa 300 Kr. støttedes af Konsistorium og bevilgedes ved 2den Behandling af Finanslovsforslaget i Februar 1906. Ved stor Imødekommenhed fra mange forskellige Sider er det altsaa nu lykkedes at tilvejebringe den for de Ferskvands-biologiske

Undersøgelser nødvendige Stabilitet, uden hvilken disse i Længden dog kun med Vanskelighed kunde trives.

Den stærke Bebyggelse omkring Furesøen og navnlig i Terrænet nær Holte har medført, at Laboratoriets Undersøgelsesdistrikt enten er blevet meget stærkt indskrænket eller Adgangen vanskeliggjort. Før eller senere maatte det blive en Livssag for Undersøgelserne at sikre sig et Distrikt, hvor man havde Garantier for, at Studier, der skulde fortsættes gennem en Aarrække, kunde sættes i Gang uden Fare for at blive afbrudte. I December 1905 indsendtes da til Landbrugsministeriet Andragende om, at tre i Aldershvile Skove beliggende Smaadamme, tilsammen ca. 2 Tdr. Land, og hørende under 2den Overførster-Inspektion, maatte blive overladte Laboratoriet til fremtidige videnskabelige Undersøgelser.

Ved Skrivelse af 10de Februar 1906 blev disse Damme af Landbrugsministeriet indtil videre afgiftsfrit overladte Laboratoriet. Ved at tiltræde en Række af Lederen nærmere opsatte Punkter har 2den Overførsterinspektion erklæret sig villig til saavidt muligt at lade Terrænet henligge i Naturtilstand. Som det af Skrivelsen til Landbrugsministeriet fremgaar, er der med dette Skridt tilsigtet et dobbelt Formaal.

1. Der ønskedes tilvejebragt tre store „Friluftsakvarier“, hvor man havde Garantier for, at alle Studier over vore Dammes Fauna og Flora kunde foregaa uforstyrret, og hvor disse Studier kunde anlægges, som man vilde.

2. Der vil for de kommende Aar blive anlagt en regelmæssig aarlig Undersøgelse over, hvorledes disse Damme lukke sig, Maaden hvorpaa Plantesamfundene erobre Dammene og omdanne dem til Eng og over de Modifikationer, Faunaen i faunistisk og biologisk Henseende som Følge deraf undergaar.

Naar Planen om Erhvervelsen af et saadant Fristed for Undersøgelserne har kunnet gennemføres saa let og saa hurtigt, skyldes det i første Instans den Forstaaelse og store Imødekommenhed, denne Plan fra første Færd har mødt hos Kammerherre, Overførster, Dr. P. E. Müller.

— Efter derom indgivet Andragende til Kultusministeriet erhvervedes Tilladelse til, at den for Finansaaret 1905—1906 bevilgede Sum til fysisk-kemiske Undersøgelser for iaar undtagelsesvis maatte anvendes til Indkjøb af Apparater og til Assistance ved de variations-statistiske Undersøgelser.

— Den største Del af Lederens Arbejde er medgaaet til Udfærdigelsen af Planktonværket: De danske Søers Plankton T. II. Der er publiceret to Arbejder: Wesenberg-Lund: A comparative Study of the lakes of Scotland and Denmark. Proceedings Royal Soc. Edinburgh V. 25. Part. 6. p. 401—448 with two plates. Ostensfeld and Wesenberg-Lund: A regular fortnightly exploration of the Plankton of the two Icelandice lakes: Thingvallavatn and Myvatn ibid. Vol. 25. Part 12 p. 1092—1167 with three plates. Endvidere ere flere populære Arbejder over Plankton, Exkrementaflejringer, skotske og danske Søer udgivne.

Der er fra Laboratoriet paabegyndt en noget nærmere Undersøgelse af vore større Søers Littoralregion særlig med Henblik paa Plankton-

aflejringerne, og der er indsamlet ca. 500 Rørglas. Samtidig er noteret en ikke ubetydelig Mængde Iagttagelser vedrørende Littoralzonens Dyreliv og Planteverden, særlig dens Brændingsfauna.

Laboratoriet har været besøgt af 4 Studerende: Stud. mag. Kanstrup (Crustaceer), Stud. mag. Otterstrøm (Fiskeyngel), Stud. mag. Boysen Jensen (Kalkalger) og Stud. mag. Brinkmann (Planarier).

For en Portion af Kommunitetets Rejsestipendium, stor 600 Kr., foretog Lederen i Maj—Juni 1905 en tre Ugers Rejse til Schweitzer-søerne. Paa Grund af Professor F. A. Forels store Gjæstfrihed blev Stipendiet ikke opbrugt og en ny Rejse er paatænkt i 1906.

7. Det mineralogiske Museum i 1905.

(Professor, Dr. N. V. Ussing.)

I. Ordnings- og Bestemmelsesarbejder ved Museets Hovedsamlinger.

Meteoritsamlingen er i Aarets Løb bleven underkastet en Revision og Nyopstilling. Denne, i Omfang kun lille, men i Interesse saa meget væsentligere Del af Museet kan med Hensyn til sin Oprindelse følges saa langt tilbage i Tiden som til Slutningen af det 18de Aarhundrede, da Holmskiold, hvis Mineralsamling købtes af Staten efter hans Død 1793, fik tilsendt to Stykker af Meteorjernet fra Krasnojarsk i Sibirien fra dette berømte Jerns Opdager, den tyske Rejsende Pallas. Et Stykke af en anden berømt Meteorit, nemlig den som faldt ved Ensisheim 1492, blev i 1803 foræret Prins Christian, den senere Kong Christian den 8de. I forrige Aarhundredes første Halvdel, medens de offentlige Mineralsamlinger i Kjøbenhavn vare fordelte i tre Museer, erhvervedes kun faa Meteoriter; da Museerne forenedes i 1860 vare ialt kun 28 forskellige Meteoriter repræsenterede. Efter den Tid blev der lagt mere Vægt paa denne Del af Samlingen; dels ved Kjøb, men især ved Bytte med British Museum, med Professor J. Lawrence Smith, Professor C. U. Shepard, Professor E. Cohen og Professor H. A. Ward voxede Samlingen meget betydeligt, og to Pragtstykker erholdtes som Gave fra Professor Hinrichs i St. Louis og Dr. Camillo Nielsen i Mern. Ved Begyndelsen af indeværende Aar fandtes saaledes Prøver af 128 forskellige Meteorsten og Meteorjern med samlet Vægt 34½ Kilogram. Ved de nedenfor omtalte store Ny-erhvervelser i 1905 er Antallet af repræsenterede Meteoriter i Samlingen steget til 174 eller mere end Fjerdedel af samtlige kjendte Meteoriter, og den samlede Vægt til 161 Kilogram. Alle væsentligere Stykker ere nu blevne udstillede for Offentligheden, hvorefter Meteoritsamlingens mindre Stykker fylde 2 Montreafdelinger i Mineralsalen, medens det store Stykke Gibeon-Jern er opstillet i en særskilt Montre. Samtidig med Revisionen er der bleven trykt en Fortegnelse over Meteoritbeholdningen, væsentlig for at fremme denne Samlings Væxt ved Bytteforbindelser med Udlandet.

Udvidelsen af den udstillede Meteoritsamling har nødvendiggjort en Sammentrængning af en Del af den udstillede *Mineralsamling*; denne er samtidig bleven suppleret paa mange Punkter.

Den i tidligere Aarsberetninger omtalte systematiske Gjennemgang

af alle grønlandske Mineraler ved Assistent Bøggild er i Aarets Løb bleven fuldendt. Den samtidig udarbejdede *Mineralogia Groenlandica* er nu færdig trykt og vil udkomme som 32te Bind af Meddelelser om Grønland. I Forbindelse med dette Arbejde ere alle i Kasser henstaaende grønlandske Samlinger af Mineraler og Bjergarter blevne udpakkede og anbragte dels i den systematiske Mineralsamling, dels i den geografisk ordnede Samling for Grønland.

Museets *palæontologiske* Assistent, Docent Ravn, har været beskæftiget med videnskabelig Bearbejdelse af de jydsk Tertiærforsteninger, et længe tiltrængt Arbejde, som har givet en Række af betydningsfulde Resultater i geologisk og palæontologisk Henseende; ialt har han undersøgt 177 Arter af Mollusker, fordelte paa fire Underafdelinger indenfor Tertiærsystemet. Samtidig har han omordnet og nyetiketteret nævnte Samling. Desuden har han gennemgaaet de i Aarets Løb indkomne Prøver og Forsteninger fra den store Dybdeboring paa Frederiksberg, som nu er naaet ned til 2500 Fods Dybde, men iøvrigt er Erhvervelsen, Ordningen og Bearbejdelsen af Prøver og Oplysninger fra danske Brøndboringer som sædvanlig bekostet af Niels Brocks naturhistoriske Legat.

II. Afgivelse af Undervisningssamlinger og Dubletter.

Til Undervisningsbrug er gratis sammenstillet og afgivet Samlinger af Mineralier, Bjergarter og Forsteninger til følgende Skoler og Undervisningsanstalter: Haderslevsgades Friskole i Kjøbenhavn, M. Kruses Skole paa Frederiksberg, Helsingørs tekniske Skole, Tingerup Skole ved Hvalsø, Slagelse Realskole, Ødum Landbrugsskole, Vordingborg Borgerskole, Stavby Skole ved Præstø, Faaborg Borgerskole og Thisted Borgerskole.

Lignende Undervisningssamlinger, supplerede med en Række Mineraler, der ikke kan afgives gratis, og med 28 danske Forsteninger ere afgivne til Realskolebestyrer Bertelsen i Struer og til Førstelærer S. Christensen i Skjoldborg ved Thisted som Bytte for indsendte danske Forsteninger. Til Danmarks Lærerforenings Bureau i Mullerup er gratis afgivet 120 Glas med Prøver fra Dybdeboringen paa Frederiksberg.

Som Bytte for Tilsendelser fra Udlandet er afgivet følgende Dubletter: en større Samling danske Forsteninger til M. Petitelerc i Vesoul, danske, grønlandske og gotlandske Forsteninger til Dr. B. Gubbin i Bristol, grønlandske Mineraler til Professor Goldschmidt i Heidelberg og til Professor Harrington i Montreal, Molluskskaller fra Tønder til det geologiske Museum i Hamburg og grønlandsk Jern til M. M. Grebel, Wendler et Cie i Genf.

III. Andre udførte Arbejder.

Museets Samling af geologiske Kort er bleven omordnet, efter at der ved Anskaffelse af et nyt Korts-kab var tilvejebragt den nødvendige Plads. Af Vedligeholdelsesarbejder ved Undervisningssamlingerne maa nævnes, at Examinations-samlingen af Mineraler er revideret og nyetiketteret, og den for Naturhistorikere bestemte Studiesamling er delvis ometiketteret.

IV. *Museets og Undervisningens Benyttelse.*

For Offentligheden har Museet været aabent to Gange ugentlig. Antallet af Besøgende i 1905 har været 2633. Udenfor den sædvanlige Aabningstid har Museet været besøgt af enkelte Selskaber og Skoler.

Til videnskabelig Bearbejdelse udenfor Museet har i 1905 været udlaaant: bornholmske Forsteninger til Dr. Lorenz i Leipzig; Meteorstenen fra Mern til Dr. Brezina i Wien; en større Samling krystalliseret Albit fra Narsarsuk i Grønland til Professor V. Goldschmidt i Heidelberg; enkelte Forsteninger til Professor C. Gottsche i Hamburg. De to førstnævnte Sendinger ere efter endt Undersøgelse atter tilbagekomne.

Bestyreren har i Museet holdt Forelæsninger og Examinatorier i Vaarhalvaaret over Mineralogi og Geologi (137 Tilhørere) og i Efteraarshalvaaret over historisk Geologi (15 Tilhørere), samt i begge Halvaar mineralogiske og geologiske Øvelser for Viderekomne (11 Deltagere). I Efteraarshalvaaret har endvidere Docent Ravn holdt palæontologiske Øvelser (9 Deltagere) og Hjælpedocent Bøggild et særskilt for Fabrik-ingeniører bestemt mineralogisk Kursus (19 Deltagere). Studiesamlingerne benyttedes i de to Halvaar af henholdsvis 52 og 8 Studerende. Museet har afgivet Lokale og Undervisningsmateriel til Folkeuniversitetsforeningens geologiske Foredragsrække, som holdtes af Dr. V. Madsen.

Der er afholdt 4 Undervisningsexkursioner, som lededes af Bestyreren, nemlig til Stevns Klint (1 Dag) med 56, til Ifø i Skaane (3 Dage) med 14, til Bornholm (5½ Dag) med 43 og til Hobro-Aalborg Eggen (5 Dage) med 13 Deltagere.

V. *Museets Forøgelser.*

Mineralsamlingens vigtigste Tilvæxt i 1905 angaar som ovenfor nævnt Meteoritafdelingen. Samtidig med at Dr. Brezina i Wien paatog sig den videnskabelige Undersøgelse af Meteoriten fra Mern (faldet 29de August 1878, oprindelig Vægt 3790 Gram) ordnede han tillige en Bytteforbindelse, hvorved Museet mod at afgive et Brudstykke af Mernstenen erholdt 52 Stykker Meteoriter (med en samlet Vægt af 5 Kilogram), hvoriblandt Stykker fra 47 Meteorfald, som ikke tidligere vare repræsenterede i Museet. Dernæst købtes af Museet i Hamburg en 123 Kilogram vægtig Meteorjernblok fundet ved Gibeon i Sydafrika, et Pragtstykke, for hvilket Prisen (1230 Mark) udrededes dels af de Moltkeske Legater, dels ved et extraordinært Bidrag af Universitetet.

Som *Gave* har Mineralsamlingen erholdt: en Samling australske Bly-, Sølv- og Kobbermalme fra dansk Konsul Strelitz i Fremantle, Eukairit og Berzelianit fra Cand. polyt. Bergsøe, forskellige Fosfat- og Kisprøver fra Direktør Clément; svenske Malme fra Dr. Grønwall; Carnotit fra Ingeniør Hagemann, Dawsonit fra Professor Harrington i Montreal, Mineraler fra Freiberg fra Ingeniør Lunn; krystalliseret Carborundum fra C. Schmidt & Co.; Talk fra F. L. Smidth & Co.; Grafit fra Kontorchef Sæbye. Ved *Bytte* med Professor Goldschmidt i Heidelberg er erhvervet Argyrodit; ved *Kjøb* af et større Antal Stykker, hvoraf de

vigtigste er en Kvartstvilling fra Japan, en stor grøn Turmalinkrystal fra Californien og krystalliseret Wollastonit fra Mexiko.

Bjergartsamlingen har erhholdt en Samling Bjergarter fra Hessen som Gave fra Professor Bauer og Docent Bøggild; Gaver af enkelte Stykker ere modtagne fra Professor Tørnebohm i Stockholm, Statskonsulent Faber i London, Dr. Grønwall, Ingeniør Harder, Kontorchef Sæbye. Anskaffet er en Samling af 80 Bjergarter fra Mont Blanc.

Den palæontologiske Samling er ved Bytteforbindelser med M. Peti-clerc i Vesoul og Dr. Gubbin i Bristol bleven forøget med to betydelige Samlinger af henholdsvis franske og engelske Forsteninger. Som Gave er modtaget en større Samling norske Silurforsteninger fra Cand. mag. Nørregaard.

Den danske Samling har ligesom i de nærmest foregaaende Aar som Gave fra Direktør Rosenberg i Mariager modtaget de paa hans Foranledning af Arbejdere indsamlede Tertiærforsteninger fra det plastiske Ler ved Hobro, og atter iaar have disse Samlinger indeholdt talrige Stykker af største Interesse. Af andre betydelige Gaver, som ere komne den danske Samling til Gode, maa fremhæves: forskellige Forsteninger indsamlede i Salling af Læge Wilkens i Balling; Kridtforsteninger fra Direktør Møller, Dania ved Mariager; Kiselsvampe fra Maskinmester Buchwald, Nørre Flødal. Gaver af Interesse ere endvidere modtagne fra følgende: Cand. theol. F. Bojsen, Stege; Højskolelærer M. Christensen, Askov; Bestyrer Clausen, Hasle; Professor Gottsche, Hamburg; Ingeniør Harder; Inspektør Hintze; Dr. A. C. Johansen; Stud. art. Kirkegaard, Viborg; Kommissionen for Havundersøgelser; Maskinassistent H. Laub; Læge Malling; Stud. mag. M. L. Mortensen; Adjunkt Møller, Aarhus; Postbud Nielsen, Gedsted; Maskinmester Piil, Aalborg; Lærer Pindborg, Faxe; Dr. Pingel; Mag. sc. Stamm; Dr. Steenstrup; Stud. polyt. J. Søeborg; Træhandler Sørensen, Lem; Vendsyssels historiske Museum. Ved *Bytte* er erhvervet et Antal Tertiærforsteninger fra Thy (Lærer Christensen, Skjoldborg) og en ammonitførende Blok fra Struer (Realskolebestyrer Bertelsen); ved *Kjøb*: et Stykke Rav fra Skagen (Vægt $1\frac{3}{4}$ Pund) og en Del Tertiærforsteninger fra Branden i Salling. Ved *Indsamling* er tilkommet en Række Stykker fra de ovennævnte Undervisningsexkursioner samt et større Antal løse Blokke, Tertiærforsteninger og Prøver fra Molerformationen, indsamlede i Jylland dels af Museumsassistent Ravn, dels af Bestyreren.

Samlingen fra Island, Færøerne og Kolonierne har af betydeligere Forøgelser erhholdt følgende: islandske Planteforsteninger og fossile Mollusk-skaller som Gave fra Dr. Pjetursson fra Reykjavik; et meget stort Stykke Brunkul fra Suderø som Gave fra Koloniudstillingen ved Justitsraad R. Müller.

Haandbibliotheket har modtaget 41 Tidsskrifter og lærde Institutioners Publikationer, hvoraf de 33 ere Gaver, samt 84 enkelte Bøger og Særtryk, hvoraf 48 ere Gaver. Af de førstnævnte maa særlig fremhæves alt det hidtil udkomne af Mineralogical Magazine samt Bindene 41—56 af Zeitschrift der deutschen geologischen Gesellschaft; disse to Rækker

ere modtagne som Gave fra Dr. K. J. V. Steenstrup. Den øvrige som Gave modtagne Tilvæxt er sendt af følgende Institutioner og Personer: Videnskabernes Selskab, Udenrigsministeriet, Kultusministeriet, Universitetet, Zoologisk Museum, Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland, Kommissionen for Danmarks geologiske Undersøgelse, Kommissionen for Havundersøgelser, det store kgl. Bibliothek, Dansk geologisk Forening, Danish Regional Bureau, Lunds geologiske fältklubb, Geologiska Föreningen i Stockholm, Universitetsbibliotheket i Upsala, Finlands geologiske Undersøgelse, Portugals geologiske Undersøgelse, de forenede Staters geologiske Undersøgelse, Smithsonian Institution, Field Columbian Museum, Brooklyn Institute of Arts and Sciences; Cand. theol. C. Baagøe, Hjælpedocent Bøggild, Dr. da Costa Sena, Dr. Grønwall, Inspektør Hintze, Cand. mag. Ad. Jensen, Stud. mag. F. Johansen, Dr. V. Madsen, Cand. mag. E. Nørregaard, Dr. H. Pjetursson, Professor Th. Thoroddsen, Direktør, Dr. H. Topsøe, Professor Ussing, Mr. H. A. Ward i Chicago.

Til *Instrumentsamlingen* er modtaget en Elektromagnet til petrografiske Separationer, skænket af Dr. K. J. V. Steenstrup. Ved Kjøb er erhvervet et lille Projektionsapparat.

Til *Forelæsningsbrug* er anskaffet 30 Diapositiver og to store kolererede geologiske Profilerier gennem Schweizer Alperne og Jurabjergene, sammenstillede af Professor Schmidt. Endvidere ere 12 Fotografier modtagne som Gaver fra Mag. sc. N. Hartz, Stud. mag. M. L. Mortensen og Dr. K. J. V. Steenstrup.

VI. Videnskabelige Arbejder.

Af videnskabelige Arbejder, som helt eller delvis omhandle Museets Samlinger, er i Aarets Løb udkommet: O. B. Bøggild, *The Minerals from the Basalt of East-Greenland* (Medd. om Grønland XXVIII); E. M. Nørregaard, *Dolomitforekomsten ved Faxø* (Dansk geol. Forening X); V. Nordmann, *Danmarks Pattedyr i Fortiden* (Danmarks geol. Undersøgelse, III. Række).

8. Det kemiske Laboratorium i 1904—1905.

Laboratoriet har i Efteraarshalvaaret 1904 og Foraarshalvaaret 1905 været besøgt af henholdsvis 95 og 128 Studerende. Antallet af Tilhørerne ved Efteraars-Forelæsningerne var 263 (ved Slutningen 223), ved de i Foraarshalvaaret afholdte 3 Forelæsningsrækker henholdsvis 81, 80 og 49 (ved Slutningen 49, 40 og 41). Nærmere Oplysninger giver nedenstaaende Sammenstilling.

Deltagere i praktiske Øvelser.

1904—1905.	Medicinske Studerende.	Andre Studerende.	Ialt	
			Studerende.	Antal af ugentlige Arbejdsdage.
Høst-Halvaar	66	29	95	237
Vaar-Halvaar	91	37	128	219

Afholdte Examinier.

1904—1905.	Lægevidenskabelig Forberedelses-examen.	Magister-konferens og Skoleembeds-examen.	Antallet af praktiske Prøver.
Januar 1905	2	2	4
Juni 1905	1	2	3

— Ved Finansloven for 1905—1906 blev bevilget, at Lønningen for 1ste Assistent ved Laboratoriet blev forhøjet til en Lønning af 2400 Kr. for ham som Inspektør ved Laboratoriet, at der til Oprettelse af Repetitions-kursus ved Laboratoriet blev givet Laboratoriets Bestyrer Bemyndigelse til at tage en Betaling af 6 Kr. for Halvaaret for hver Deltager i saadanne Kursus og at det derved indvundne Beløb tilligemed et bevilget Beløb af 900 Kr. aarlig tildeles som Honorarer til Repetenter ved Laboratoriet, jfr. foran S. 80 ff.

— 1ste Assistent ved Laboratoriet, Cand. polyt. A. G. Kirschner blev under 12te April 1905 af Konsistorium udnævnt til Inspektør ved Laboratoriet.

— Øvelserne i Titreranalyse, der i Forbindelse med de øvrige Øvelser i fysiologisk Kemi havde været afholdte paa Universitetets fysiologiske Laboratorium, bleve fra 1ste September 1905 henlagte til de praktisk-kemiske Øvelser paa Universitetets kemiske Laboratorium, se foran S. 42—45 og S. 84.

9. Det theologiske Laboratorium i 1904—1905.

(Professor J. C. Jacobsen.)

Laboratoriets Lærerraad har bestaaet af Professorerne Jacobsen, Ammundsen og Torm samt Docenterne Andersen og Bang. Øvelser holdtes i Efteraarshalvaaret af 3 Lærere med ialt 6 Timer ugentlig, i Foraarshalvaaret af 4 Lærere med ialt 7¹/₂ Time ugentlig. I Efteraars-halvaaret vare 32, i Foraarshalvaaret 44 Studerende adgangsberechtigede. Ifølge den i Lokalet fremlagte Protokol var det gennemsnitlige daglige Besøg i de Maaneder, da der holdtes Øvelser, 6 à 7 Studerende.

Laboratoriet har i Aarets Løb modtaget Boggaver fra Ministeriet, Universitetet og Professor J. C. Jacobsen.

Bogsamlingen blev i Aarets Løb forøget med 129 Værker paa ialt 264 Bind, der fordele sig saaledes paa de forskjellige Grupper:

	Værker.	Bind.		Værker.	Bind.
Fælles.....	3	14	Systematik.....	30	46
Nye Testamente....	19	26	Kirkehistorie.....	49	148
Gamle Testamente..	28	30			

Det til Laboratoriets Drift for Finansaaret 1904—1905 bevilgede Beløb 1400 Kroner er anvendt saaledes:

Bogkjøb.....	907 Kr. 71 Øre
Indbinding	151 - 65 -
Assistance, Rengjøring m. m.	300 - „ -
Assurance	6 - „ -
Inventar, Skrivematerialier	34 - 64 -
Ialt...	1400 Kr. „ Øre

10. Det juridiske Laboratorium 1904—1905.

(Professor, Dr. jur. H. Munch-Petersen.)

Laboratoriets Lærerraad består af alle Lærere, der medvirke ved Laboratoriet; som dets Forstander har fungeret Professor Munch-Petersen. Der er af de forskellige Lærere under Fakultetet holdt: i Efteraarshalvaaret 1904, 6 Øvelsesrækker med 17 Timer ugentlig og i Foraarshalvaaret 1905, 6 Øvelsesrækker med 18 ugentlige Timer. I Universitetsaaret 1904—1905 have 246 løst Adgangskort til Laboratoriet.

Den aarlige Bevilling paa 4500 Kr. fordeler sig for Finansaaret 1904—1905 paa følgende Maade:

Leje af Lokale m. m.....	1818 Kr. 90 Øre
Forskjellige Rekvisiter	35 - 15 -
Bøger	969 - 42 -
Indbinding	186 - 35 -
Den praktiske Docent	500 - „ -
Personlig Assistance, Rengjøring m. m.	801 - 03 -
Belysning	116 - 90 -
Papir, Porto o. lign.....	72 - 25 -
Ialt...	4500 Kr. „ Øre

11. Det filologisk-historiske Laboratorium i 1904—1905.

(Professor, Dr. phil. J. L. Heiberg.)

Laboratoriets Lærerraad har i 1904—1905 bestaaet af Professorerne Gertz, Steenstrup, Erslev, Høffding, Wimmer, Vilh. Thomsen, Møller, Paludan, Jespersen, Nyrop, Heiberg, Fridericia, Wilkens, Jónsson og H. Pedersen samt Docenterne Drachmann, Gudmundsson, Ad. Hansen, Vedel, Olrik, Dahlerup, E. Lehmann, Sandfeld Jensen og Sarauw.

Som Laboratoriets Forstander fungerede Professor Heiberg; under hans Bortrejse til Udlandet i Maj Maaned fungerede Professor Erslev som Forstander.

Om Laboratoriets Virksomhed kan meddeles følgende: I Efteraarshalvaaret 1904 holdt 11 Lærere 12 Øvelsesrækker med 19 Timer ugentlig, i Foraarshalvaaret 1905 10 Lærere 11 Øvelsesrækker med 18 Timer ugentlig. Til Laboratoriet havde i 1904—05 270 Studerende*) Adgang,

*) Tallet er noget mindre end ifjor paa Grund af, at der er iagttaget større Forsigtighed med at give Adgang til Laboratoriet (af Hensyn til Pladsmangelen i Læsesalen.)

og Laboratoriet har været aabent i 236 Dage. Den Protokol, der har været fremlagt i Læsesalen, viser et samlet Antal Besøgende af 7384; i de Maaneder, da der holdtes Øvelser, blev Læsesalen benyttet af ca. 36 Studerende daglig. Laboratoriet har i Aarets Løb modtaget Boggaver fra følgende Institutioner: Universitetet, Det Store Kgl. Bibliothek, Rigsarkivet, Statens statistiske Bureau, Videnskabernes Selskab, Selskabet for Fædrelandets Historie og Sprog, Den Arnamagnæanske Kommission, Historisk Forening, Filologisk-historisk Samfund, Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse, Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag; Den Norske historiske Kildeskriftkommission og The Early English Text Society og fra følgende enkelte Mænd: Docent Drachmann, Professor Erslev, Professor Heiberg, Professor Jespersen, Professor Jónsson, Arkivsekretær Laursen, Cand. mag. J. Lindbæk, Professor Kr. Nyrop, Mag. art. G. Schütte, Cand. mag. W. Thalbitzer og Professor V. Thomsen.

I Aarets Løb er Bogsamlingen bleven forøget med 263 Værker paa ialt 526 Bind, som fordele sig saaledes paa Afdelingerne:

	Værker.	Bind.		Værker.	Bind.
Fælles.....	1	21	Klassisk.....	42	117
Nordisk	80	140	Sammenl. Sprog.....	8	20
Tysk	7	13	Historie	26	71
Engelsk	38	59	Filosofi	15	28
Romansk	46	57			

Laboratoriets aarlige Bevilling paa 3500 Kr. er anvendt saaledes:

Assistent, Rengjøring etc.....	642 Kr.	„	Øre
Porto, Papir etc.....	122	-	83 -
Bogkjøb	2098	-	34 -
Indbinding	636	-	83 -
Ialt...	3500 Kr.	„	Øre

12. Den Arnamagnæanske Stiftelse i 1905.

(Eforer: Professorerne Wimmer og Steenstrup.)

Kommissionen har i Foraaret 1905 udgivet Palæografisk Atlas, Oldnorsk-islandsk Afdeling, i Indhold og Omfang svarende til den Aar 1903 udgivne danske Afdeling.

Ved Professor Ussings Død har Konsistorium valgt Kommissionens Medlem, Professor, Dr. jur. & phil. Joh. Steenstrup til den ene af Legatets Eforer, og efter Konsistoriums Indstilling har Kultusministeriet beskikket Professor, Dr. phil. Finnur Jónsson til Medlem af Kommissionen. Denne bestaar nu af følgende Medlemmer: Overbibliothekar, Dr. phil. Birket Smith samt Professorerne Wimmer (Efor), Steenstrup (Efor), Vilh. Thomsen og Finnur Jónsson. Som Formand fungerer Professor Wimmer.

Med Hensyn til Samlingens Benyttelse bemærkes følgende:

Til Brug paa Læsesalen er for Besøgende fremtaget 533 Voll. Der er af 34 Besøgende aflagt 605 Besøg; af de Besøgende vare 9 Udlændinge (3 Nordmænd, 1 Svensk, 1 Englænder, 1 Belgier, 1 Finne, 1 Russer, 1 Tysker). Fra Haandskriftsamlingen er i Aarets Løb bortlaant 32 Voll. — henholdsvis 3 til Det Store kgl. Bibliothek, 3 til Rigsarkivet, 13 til Landsarkivet i Reykjavik, 9 til Christiania Universitetsbibliothek, 1 til Upsala Universitetsbibliothek, 3 til Gøteborg Stadsbibliothek. Ved Aarets Udgang vare i Udlaan 27 Voll. og et Antal Diplomasrifter.

VIII. Det akademiske Legat- og Stipendievæsen.

1. Valg af Eforer.

Konsistorium gjenvalgte den 8de Februar 1905 Professor, Dr. med. Chr. Bohr til Medlem af Bestyrelseskomitéen for Kommunitets Stipendievæsen for et Tidsrum af 5 Aar fra 1ste s. M. at regne.

2. Oversigt over Fordelingen af Stipendier og andre Beneficier.

a. Kommunitetsstipendiet og Regensbeneficiet m. m.

Til Alumner af Kommunitet og Regensen ere i Aaret 1904—1905 følgende Studerende udnævnte:

Til Kommunitetsalumner:	Lassen, Rudolf (1901)	
Fra 1ste September 1904:	for 3 Aar.....	Stud. jur.
Aafeldt, Hans Chr.	Lindholm, Ove (1900)	
(1901), for 3 Aar ...	for 2 Aar.....	— theol.
Andersen, Hans Chr.	Lundgreen, Charles	
(1900), for 2 Aar....	(1900), for 2 Aar....	— polyt.
Arley, Anker (1901)*,	Madsen, Aage (1901), for	
for 3 Aar.....	4 Aar	— med.
— jur.	Nielsen, Alfr. Julius	
Bech, Marius Nielsen	(1901), for 3 Aar....	— mag.
(1900), for 2 Aar....		(filos. Fak.)
— theol.	Nymand, Søren S. (1901),	
Dahl, Andr. Peter (1901),	for 3 Aar.....	— theol.
for 3 Aar.....	Petersen, Fred. Emil	
— theol.	(1901), for 3 Aar....	Stud. jur.
Engberg, Gunner (1901),	Rosenkjær, Jens (1901)	
for 3 Aar.....	for 3 Aar.....	— mag.
— theol.		(math.-nat. Fak.)
Funch, Johs. Andr.	Sørensen, Christian(1901),	
(1901), for 3 Aar....	for 4 Aar.....	Stud. med.
— jur.	Sørensen, Søren (1901),	
Hansen, Hans Jensen	for 3 Aar.....	— jur.
(1900), for 2 Aar....		
— mag.		
(math.-nat. Fak.)		
Jancke, Georg A. H.		
(1901), for 3 Aar....		
Stud. polyt.		
Jensen, Niels (1900), for		
3 Aar		— med.
— med.		
Johansen, Holger Aage		
Svend (1901), for 3 Aar	Forlængelse for 1/2 Aar erholdt:	
— jur.		
Johnsen, Vilh. Ferdinand		
(1901), for 3 Aar....	Dehlholm, K. G., (1897)	Stud. med.
— jur.	Nielsen, A. V. Hess,	
Kristensen, Johannes	(1898)	— jur.
(1901), for 4 Aar....		
— med.		

*) Har ved kgl. Bevilling af 4de Maj 1904 faaet Tilladelse til at føre Familienavnet Arley i Stedet for Petersen.